

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**AUDITO ATASKAITA
DĖL MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ
KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS
BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO FINANSINIO (TEISĖTUMO)
AUDITO REZULTATŲ**

2019 m. liepos 16 d. Nr. KT9-25
Mažeikiai

Auditas atliktas, vykdant 2018-10-15 pavedimą Nr. KT11-3

Auditą atliko:

Savivaldybės kontrolierė Alma Karvelienė (grupės vadovė)

Vyriausioji specialistė Dalia Pūnienė

Vyriausioji specialistė Dalė Balčiūnienė

Auditas pradėtas 2018-10-16

Auditas baigtas 2019-07-16

Su audito ataskaita galima susipažinti

Mažeikių rajono savivaldybės interneto puslapyje

adresu www.mazeikiai.lt

TURINYS

Ižanga.....	3
Audito apimtis ir metodai	4
Audito pastebėjimai, išvados ir rekomendacijos	7
1. Dėl Savivaldybės 2018 metų biudžeto įvykdymo	7
1.1. Savivaldybės biudžeto apžvalga	7
1.2. Savivaldybės biudžeto pajamos	7
1.3. Savivaldybės biudžeto išlaidos	9
1.4. Mokėtinos ir gautinos sumos	11
1.5. Skoliniai įsipareigojimai	12
2. Dėl konsoliduotojo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio	12
3. Dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio	13
3.1. Savivaldybės veiklos finansiniai rezultatai	13
3.2. Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių vertinimas	15
3.3. Viešojo sektoriaus subjektuose nustatytos klaidos ir neatitikimai	16
3.4. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas	17
4. Dėl biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	17
4.1. Nustatyti teisės aktų pažeidimai	17
4.2. Vidaus kontrolės vertinimas	21
5. Išvados	23
6. Rekomendacijos	25
Priedai	26

IŽANGA

Vykdydami Vietos savivaldos įstatymo¹ ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo² nuostatas, atlikome Mažeikių rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą.

Audituojamas laikotarpis – 2018 metai.

Audito tikslas – įvertinti Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateiktų duomenų teisingumą, savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Mažeikių rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija), subjektas rengiantis Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, adresas: Laisvės g. 8, LT-89223 Mažeikiai. Juridinio asmens kodas – 167371234.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą³ savivaldybės biudžeto vykdymą organizuoja Savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį rengia Savivaldybės administracija. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (Savivaldybės biudžetinių įstaigų, Savivaldybės išdo ir kitų Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys) rengia Savivaldybės administracija. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai teikiami Finansų ministerijai ir Savivaldybės tarybai.

Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijai vadovavo direktorius Bronius Kryžius, Finansų skyriaus vedėjo pareigas ėjo Julija Balvočienė. Savivaldybės išdo apskaitą vedė Finansų skyriaus vedėjo pavaduotoja Laisvida Rekašienė, Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėju dirbo Arvydas Pocius.

Kitų subjektų, kuriuose atlikome finansinius ir teisėtumo auditus arba pagrindines audito procedūras, audituojamu laikotarpiu vadovai ir apskaitą tvarkantys asmenys nurodyti ataskaitos 1 priede.

Šių įstaigų vadovai atsakingi už žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių parengimą ir teisingą pateikimą, patikėjimo teise valdomo Savivaldybės lėšų ir turto, valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir dėl biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje, kuri teikiama Savivaldybės tarybai.

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 27 str. (su vėlesniais pakeitimais)

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais)

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais)

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas Savivaldybės administracijos finansų skyriaus parengtas Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys bei kitos ataskaitos:

Savivaldybės biudžeto ataskaitų rinkinį sudarė:

- ✓ Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1-sav.);
- ✓ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2-sav.);
- ✓ Skolinių įsipareigojimų 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3-sav.);
- ✓ Pažyma dėl skolinių įsipareigojimų pagal kreditorius, valiutas, pradinę ir likutinę trukmę 2018 m. gruodžio 31 d. (priedas Nr.3-sav. P);
- ✓ Mokėtinų ir gautinų sumų 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4);
- ✓ Mažeikių rajono savivaldybės 2018 m. biudžeto įvykdymo ataskaitos aiškinamasis raštas.

2018 metų konsoliduotas biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudarytas apjungus 75-ių asignavimų valdytojų (žr. 2 priedą) biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų rinkinius.

Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – 65 savivaldybės biudžetinių įstaigų, 1 savivaldybės išteklių fondo ir 4 kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys⁴ (žr. 3 priedą).

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – KFAR) sudarė:

- ✓ Finansinės būklės ataskaita pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ✓ Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ✓ Pinigų srautų ataskaita pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ✓ Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ✓ 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenimis 2018 metų pabaigoje turto vertė sudarė 121.490,71 tūkst. eurų, iš jų: ilgalaikis turtas – 110.760,54 tūkst. eurų, atsargos – 1.080,68 tūkst. eurų. Finansavimo sumos – 62.139,44 tūkst. eurų ir įsipareigojimai – 14.775,31 tūkst. eurų, iš jų ilgalaikiai įsipareigojimai – 5.858,13 tūkst. eurų.

Per 2018 m. naujai įsteigtų, likviduotų ir reorganizuotų viešojo sektoriaus subjektų nebuvo.

⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2019-01-30 įsakymas Nr. 1K-29 “Dėl 2018 metų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą viešojo sektoriaus subjektų patvirtinimo”

Informacija apie kontroliuojamus, asocijuotuosius ir kitus subjektus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pateikiama žemiau esančioje lentelėje:

1 lentelė

<i>Eil.Nr.</i>	<i>Subjekto tipas ir pavadinimas</i>	<i>Subjektų skaičius</i>
1.	Kontroliuojamos biudžetinės įstaigos	65
2.	Kontroliuojamos viešosios įstaigos, priskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų	4
3.	Kontroliuojamos viešosios įstaigos, nepriskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų	1
4.	Valstybės ir savivaldybių įmonės	-
5.	Kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės	7
6.	Asocijuotieji subjektai	-
7.	Administruojami išteklių fondai	1
8.	Kiti subjektai	-

Šaltinis – Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

KFAR yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudarė Savivaldybei priklausantis šių bendrovių ir įstaigų nuosavas kapitalas:

- uždaryjū akcinių bendrovių ir viešųjų įstaigų, kuriose Savivaldybei priklauso daugiau negu 50 procentų akcijų arba dalininkų kapitalo;
- asocijuotųjų subjektų (uždaryjū akcinių bendrovių ir viešųjų įstaigų, kuriose Savivaldybei priklauso mažiau negu 50 procentų akcijų arba dalininkų kapitalo);
- įmonių, kuriose Savivaldybė įgyvendina įmonės savininko teises ir pareigas.

Mažeikių rajono savivaldybės funkcijoms vykdyti 2018 metais gauta 56.469,8 tūkst. eurų pajamų (įskaitant dotacijas), 2018 metais paskolų nebuvo paimta, metų pradžios likutis sudarė 1.288,1 tūkst. eurų. Iš viso 2018 metų įplaukos sudarė 57.757,9 tūkst. eurų.

2018 metais buvo vykdomos 9 programos ir jų vykdymui išleista 55.303,9 tūkst. eurų.

2 lentelė (tūkst. eurų)

<i>Programos Nr.</i>	<i>Programos pavadinimas</i>	<i>Panaudota 2018 m.</i>	<i>Panaudota 2017 m.</i>	<i>Skirtumas</i>
01	Investicijų programa	3.349,2	2.284,9	1.064,3
02	Kaimo teritorijų vystymo ir žemės ūkio plėtros programa	511,2	485,3	25,9
03	Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programa	27.087,3	26.583,8	503,5
04	Kultūros veiklos ir sporto plėtros programa	2.894,7	2.717,1	177,6
05	Savivaldybės veiklos valdymo programa	7.735,4	6.798,9	936,5
06	Socialinės paramos įgyvendinimo programa	6.743,4	5.938,8	804,6
07	Infrastruktūros objektų plėtros, priežiūros ir modernizavimo programa	5.214,5	4.233,4	981,1
08	Aplinkos apsaugos ir sveikatos programa	1.437,8	1.810,4	-372,6
09	Turto valdymo programa	330,4	394,0	-63,6
	IŠ VISO:	55.303,9	51.246,6	4.057,3

Šaltinis – Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵ ir tarptautinius audito standartus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad biudžeto vykdymo ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, o savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai.

Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis 1 % visų Savivaldybės biudžeto kasinių išlaidų, t. y. 536,6 tūkst. eurų ir turto pagal 2018 m. konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos duomenis – 1.214,9 tūkst. eurų. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad biudžeto vykdymo ir finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, buvo susipažinta su įstaigų organizacine struktūra ir veikla, ištirta įstaigų apskaitos sistema, susipažinta su finansų kontrolės aplinka, turto naudojimu ir apsauga, Savivaldybės administracijoje atliktas vidaus kontrolės procedūrų vertinimas darbo užmokesčio srityje. Audito metu mes nevertinome kitų įstaigų vidaus kontrolės pasitikėjimo lygio, nes dėl mažo apskaitos darbuotojų skaičiaus įstaigose tinkamas pareigų atskyrimas yra neįmanomas (ribotas). Audito įrodymai gauti atlikus pagrindines audito procedūras.

Įvertinus planavimo metu nustatytas rizikas, pasirinktos ilgalaikio turto, išlaidų prekėms ir paslaugoms ir išlaidų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms audito sritys, kuriose buvo atliktos pagrindinės audito procedūros. Be to, įvertinti metinių ataskaitų rinkinyje ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti duomenys.

Taip pat buvo vertinta, kaip savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Valstybės kontrolė, būdama aukščiausioji audito institucija ir teikdama išvadą Lietuvos Respublikos Seimui dėl nacionalinio ataskaitų rinkinio, turi gauti užtikrinimą, kad savivaldybių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditai atlikti tinkamai ir kokybiškai, todėl Kontrolės ir audito tarnyba pateiks Valstybės kontrolei teikiamą savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio bei nustatytas klaidas ir neatitikimus.

Pagrindinėms audito procedūroms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie, mūsų nuomone, geriausiai reprezentavo audito visumą. Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito reikalavimuose patvirtintos audito procedūros: skaičiavimas (aritmetinio tikslumo patikrinimas), paklausimas (įrodymų gavimas pokalbio metu), patikrinimas (įrašų, dokumentų, materialaus turto tikrinimas), analitinės procedūros (tam tikrų duomenų analizė).

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais)

AUDITO PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

1. Dėl Savivaldybės 2018 metų biudžeto įvykdymo

1.1. Savivaldybės biudžeto apžvalga

Mažeikių rajono savivaldybės taryba (toliau – Taryba) patvirtino⁶ 2018 metų savivaldybės biudžetą – 59.479,9 tūkst. eurų pajamų (58.191,8 tūkst. eurų einamųjų metų pajamos ir 1.288,1 tūkst. eurų praėjusių metų nepanaudota pajamų dalis) ir 59.479,9 tūkst. eurų asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti.

Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu, biudžetas sudarytas programiniu principu, asignavimai skirti 9-ioms Tarybos patvirtintoms programoms vykdyti. Asignavimai išlaidoms ir turtui įsigyti paskirstyti 75 asignavimų valdytojams. Kai kurie asignavimų valdytojai vykdo po kelias programas.

Biudžetinių metų eigoje dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, ministerijų priimtų teisės aktų, Savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimo bei viršplaninių lėšų paskirstymo per 2018 metus biudžeto apimtis tikslinta 3-is kartus⁷. Po patikslinimų 2018 metų Savivaldybės biudžeto apimtis sudarė 58.509,5 tūkst. eurų pajamų (57.221,4 tūkst. eurų einamųjų metų pajamos ir 1.288,1 tūkst. eurų praėjusių metų nepanaudota pajamų dalis) ir 58.509,5 tūkst. eurų asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti.

Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitos (forma Nr. 1-sav) duomenimis patikslintas 2018 metų biudžeto pajamų planas liko neįvykdytas (98,7 %,) tai yra į biudžetą gauta 751,6 tūkst. eurų pajamų mažiau negu planuota. Pažymėtina, kad per užbaigiamąsias apyvartas (iki 2019 m. sausio 10 d.) gauta 629,8 tūkst. eurų 2018 metų pajamų.

Biudžeto išlaidų ir išmokų patikslintas planas įvykdytas 94,5%, nepanaudota 3.205,6 tūkst. eurų planuotų asignavimų savivaldybės programoms vykdyti.

Per pastaruosius dvejus metus biudžeto pajamos ir išlaidos turėjo tendenciją didėti. Palyginus su 2017 metais, ataskaitinių metų biudžeto pajamos padidėjo 9,9 % arba 5.223,2 tūkst. eurų. Biudžeto išlaidos palyginus su 2017 metais padidėjo 7,9 % arba 4.057,3 tūkst. eurų.

1.2. Savivaldybės biudžeto pajamos

Savivaldybės biudžeto pajamas sudaro surinkti mokesčiai, dotacijos, gautos iš valstybės biudžeto, kitos pajamos, kurias sudaro biudžetinių įstaigų įmokos už teikiamas paslaugas bei patalpų nuomą ir pajamos gautos iš materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo.

Pateikiame duomenis apie 2018 metų Savivaldybės biudžeto pajamų surinkimą ir planinių užduočių įvykdymą pagal atskiras pajamų rūšis (3 lentelė):

⁶ Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2018-02-23 sprendimas Nr. T1-48 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto patvirtinimo“

⁷ Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2018-02-23 sprendimas Nr. T1-48 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto patvirtinimo“ patikslintas Savivaldybės tarybos sprendimais: 2018-06-29 Nr. T1-167; 2018-10-26 Nr. T1-259; 2018-12-14 Nr. T1-331.

3 lentelė (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Patikslintas planas	Įvykdyta per 2018 metus	Plano įvykdymas	
				tūkst. eurų	procentais
1.1	Mokesčiai	30.890,9	31.141,8	250,9	100,8
1.1.1	Pajamų ir pelno mokesčiai:	28.155,0	28.411,7	256,7	100,9
	Gyventojų pajamų mokestis	28.155,0	28.411,7	256,7	100,9
1.1.3	Turto mokesčiai:	1.458,9	1.453,8	-5,1	99,7
	Žemės mokestis	440,0	431,3	-8,7	98,0
	Paveldimo turto mokestis	35,5	37,8	2,3	106,5
	Nekilnojamojo turto mokestis	983,4	984,7	1,3	100,1
1.1.4	Prekių ir paslaugų mokesčiai:	1.277,0	1.276,3	-0,7	99,9
	Mokesčiai už aplinkos teršimą	1.277,0	1.276,3	-0,7	99,9
1.3	Dotacijos	21.955,4	20.820,8	-1.134,6	94,8
1.4	Kitos pajamos	4.225,1	4.322,6	97,5	102,3
1.4.1	Turto pajamos	361,1	370,1	9,0	102,5
1.4.2	Pajamos už prekes ir paslaugas	3.594,6	3.690,2	95,6	102,7
1.4.3	Pajamos iš baudų, konfiskuoto turto ir kitų netesybų	62,3	65,3	3,0	104,8
1.4.4	Kitos neišvardintos pajamos	207,1	197,0	-10,1	95,1
4.1	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	150,0	184,6	34,6	123,1
	Metų pradžios likutis	1.288,1	1.288,1	0	100,0
	IŠ VISO IPLAUKU	58.509,5	57.757,9	-751,6	98,7

Šaltinis – Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Savivaldybės 2018 metų biudžeto pajamų planas įvykdytas 98,7 %, tai yra gauta 751,6 tūkst. eurų pajamų mažiau negu planuota.

Mažiau negu planuota surinkta turto mokesčių – 5,1 tūkst. eurų bei negauta dotacijų – 1.134,6 tūkst. eurų.

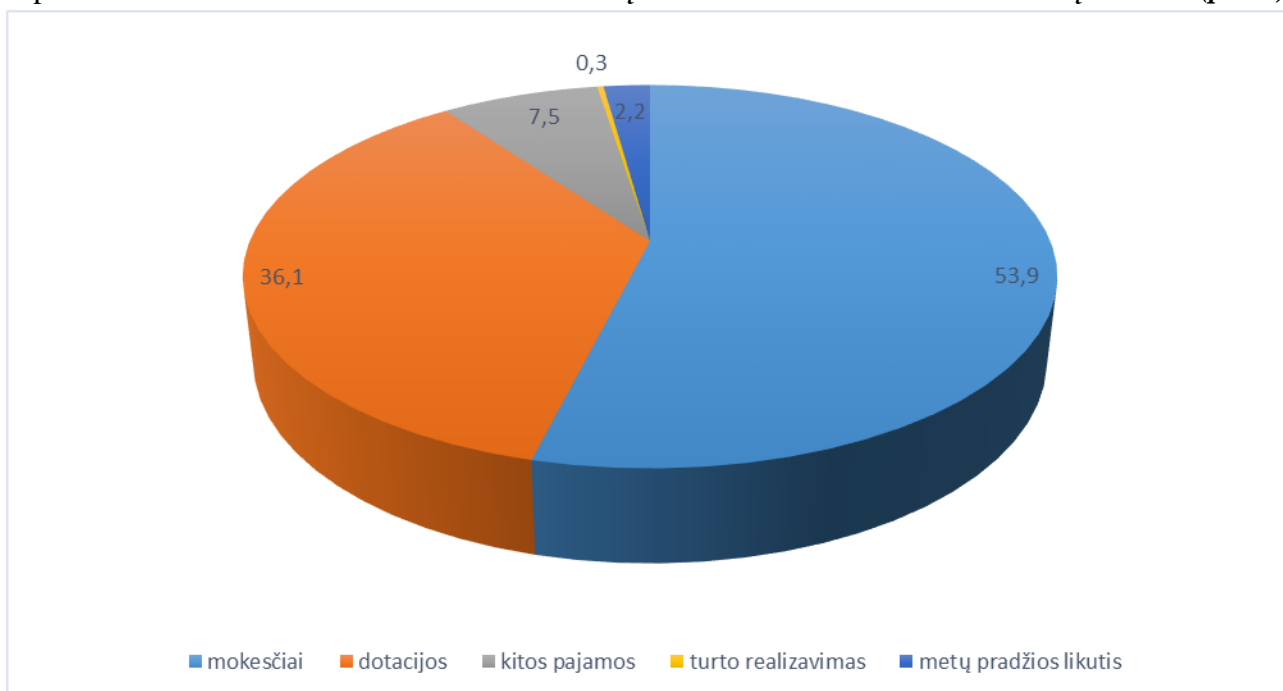
Daugiau negu planuota surinkta gyventojų pajamų mokesčio – 256,7 tūkst. eurų, kitų pajamų - 97,5 tūkst. eurų, materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų – 34,6 tūkst. eurų.

Dėl teisės aktais nustatytų lengvatų Savivaldybė 2018 metais negavo 173,5 tūkst. eurų mokestinių pajamų: iš jų 149,6 tūkst. eurų – žemės mokesčio, 13,0 tūkst. eurų – gyventojų pajamų mokesčio (už verslo liudijimus) ir 10,9 tūkst. eurų - nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir valstybinius vidaus vandenių fondo vandens telkinius⁸.

Biudžeto pajamas sumažino ir iki 2018-12-31 nesumokėti mokesčiai ir kitos įmokos. Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius, administruojantis valstybinės žemės nuomos mokestį, pateikė duomenis⁹ apie tai, kad 2018 metais priskaityta valstybinės žemės nuomos mokesčio kartu su delspinigais 257,1 tūkst. eurų, sumokėta – 260,8 tūkst. eurų. Valstybinės žemės nuomos mokesčio bendroji nepriemoka 2018-12-31 sudarė 64,5 tūkst. eurų ir, lyginant su 2017-12-31, sumažėjo 17,1 tūkst. eurų.

⁸ Mažeikių rajono savivaldybės administracijos 2019-02-15 raštas Nr. R8-2.18-606 “Dėl 2018 metais suteiktų mokesčių lengvatų”

⁹ Mažeikių rajono savivaldybės administracijos architektūros ir urbanistikos skyriaus 2019-02-08 raštas Nr. AU11-43 “Dėl 2018 m. valstybinės žemės nuomos mokesčio informacijos”

1 pav. **SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO PAJAMŲ STRUKTŪRA PAGAL PAJAMŲ RŪŠIS (proc.)**

Šaltinis – Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Savivaldybės biudžeto pajamų struktūroje pagal pajamų rūšis didžiausią pajamų dalį sudaro mokesčiai – 53,9 %, dotacijos – 36,1 %, kitos pajamos – 7,5 %, turto realizavimo pajamos – 0,3 %, metų pradžios likutis – 2,2 % ir kt.

Aprašymas. Savivaldybės biudžeto pajamų auditas atliktas remiantis tik Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktais mokesčių ir kitų įmokų į Savivaldybės biudžetą apyskaitų duomenimis. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba neatlieka pilno pajamų audito, nes įstatymais nėra suteikta kompetencija patikrinti Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenų teisingumą.

1.3. Savivaldybės biudžeto išlaidos

Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitos (forma Nr. 1-sav.) duomenimis 2018 metais Savivaldybės programoms vykdyti panaudota 94,5 % patvirtintų biudžeto asignavimų arba 3.205,6 tūkst. eurų mažiau nei buvo planuota (su patikslinimais). Nepanaudota suma pagal atskirus finansavimo šaltinius pasiskirstė sekančiai:

- ✓ 2.597,6 tūkst. eurų – pajamos savarankiškomis funkcijoms atlikti;
- ✓ 531,4 tūkst. eurų – biudžetinių įstaigų ir specialiųjų programų pajamos;
- ✓ 74,1 tūkst. eurų – dotacija valstybinėms funkcijoms atlikti;
- ✓ 2,4 tūkst. eurų – dotacija mokinio krepšeliui finansuoti.

2018 metais liko nepanaudota ir Valstybės biudžetui gražinta 84,3 tūkst. eurų gautų tikslinės paskirties lėšų:

- ✓ lėšos išėtinėms išmokoms pedagoginiams darbuotojams išmokėti – 7,7 tūkst. eurų;
- ✓ dotacija mokymo reikmėms finansuoti – 2,4 tūkst. eurų;
- ✓ dotacija neformaliai vaikų švietimui – 0,1 tūkst. eurų;
- ✓ dotacijos valstybinėms funkcijoms atlikti – 74,1 tūkst. eurų.

2018 metais planuotų biudžeto asignavimų panaudojimas yra mažesnis pagal visus funkcinės klasifikacijos kodus.

4 lentelė (tūkst. eurų)

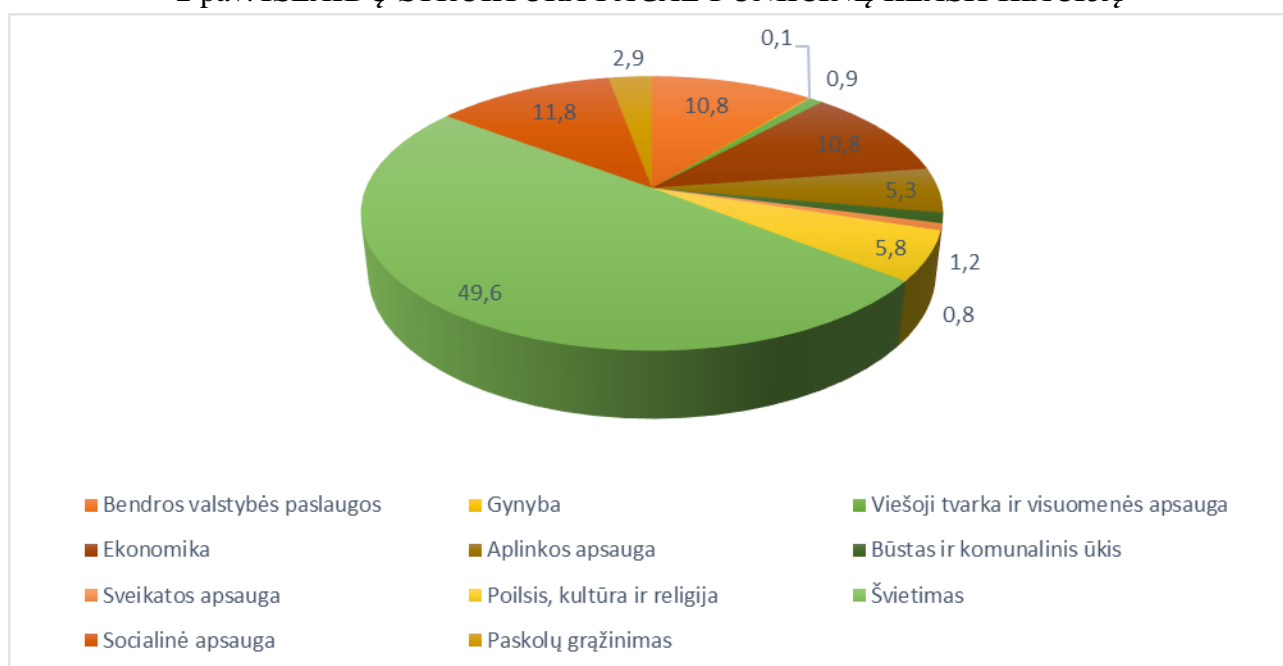
Funkc. klasifik. kodas	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Patikslintas planas	Įvykdyta	Nukrypimas nuo plano	2017 m. įvykdymas	2018 m. / 2017m. %
1	Bendros valstybės paslaugos	6.325,1	5.963,5	-361,6	5.430,0	109,8
2	Gynyba	28,3	28,3	0,0	34,7	81,6
3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	505,6	500,8	-4,8	453,2	110,5
4	Ekonomika	7.235,0	5.951,6	-1.283,4	4.100,5	145,1
5	Aplinkos apsauga	3.321,8	2.936,6	-385,2	3.043,1	96,5
6	Būstas ir komunalinis ūkis	732,7	647,3	-85,4	1.362,2	47,5
7	Sveikatos apsauga	536,7	460,0	-76,7	543,3	84,7
8	Poilsis, kultūra ir religija	3.225,5	3.208,0	-17,5	3.148,9	101,9
9	Švietimas	27.658,9	27.444,9	-214,0	26.547,1	103,4
10	Socialinė apsauga	6.828,7	6.523,2	-305,5	5.582,7	116,8
	Finansinių įsipareigojimų vykdymas (paskolų grąžinimas)	2.101,4	1.630,0	-471,4	961,5	169,5
	Finansinio turto įsigijimo išlaidos (perskolinimas)	9,8	9,7	-0,1	39,4	24,6
	IŠ VISO IŠLAIDŲ:	58.509,5	55.303,9	-3.205,6	51.246,6	107,9

Šaltinis – Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Lyginant su 2017 metais, finansinių įsipareigojimų vykdymas (paskolų grąžinimas) išaugo 69,5 %, ekonomikai – 45,1 %, socialinei apsaugai – 16,8 %, viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai – 10,5 %, bendroms valstybės paslaugoms – 9,8 %, kitos išlaidos padidėjo nežymiai.

Būstui ir komunaliniam ūkiui išlaidos sumažėjo – 52,5 %, gynybai – 18,4 %, sveikatos apsaugai – 15,3 %, aplinkos apsaugai – 3,5 %.

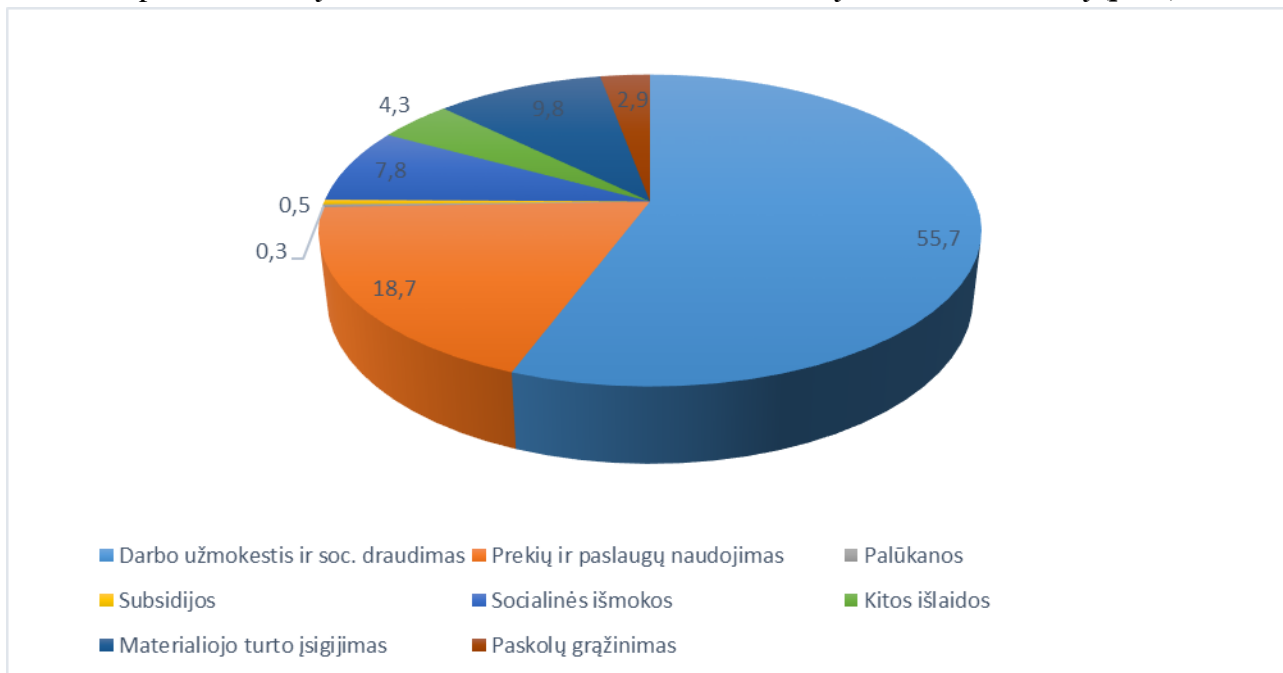
2 pav. IŠLAIDŲ STRUKTŪRA PAGAL FUNKCINĘ KLASIFIKACIJĄ

Šaltinis – Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Savivaldybės biudžeto išlaidų struktūroje pagal funkcinę klasifikaciją didžiausia asignavimų dalis tenka švietimui – 49,6 %, socialinei apsaugai – 11,8 %, bendrosioms valstybės paslaugoms – 10,8 %, ekonomikai – 10,8 %, poilsiui, kultūrai ir religijai – 5,8 %, aplinkos apsaugai - 5,3 %, paskolų grąžinimui – 2,9 %, būstui ir komunaliniam ūkiui – 1,2 % ir kt.

3 pav. **IŠLAIDŲ STRUKTŪRA PAGAL EKONOMINĘ KLASIFIKACIJĄ (proc)**

Šaltinis – Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

2018 m. biudžeto išlaidose pagal ekonominę klasifikaciją didžiausią dalį biudžeto lėšų bendrose išlaidose sudaro darbo užmokestis ir socialinis draudimas 30.824,8 tūkst. eurų (55,7 %). Palyginus su 2017 m. šios išlaidos padidėjo 1.221,0 tūkst. eurų (4,1 %) dėl darbo užmokesčio teisės aktų pasikeitimo. Prekių ir paslaugų naudojimas sudaro 10.368,4 tūkst. eurų (18,7 %) ir palyginus su 2017 m. padidėjo 350,6 tūkst. eurų (3,5 %). Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos sudaro 5.413,2 tūkst. eurų (9,8 %) ir palyginus su 2017 m. išaugo 1.198,8 tūkst. eurų (28,4 %). Socialinės išmokos sudaro 4.299,2 tūkst. eurų (7,8 %) ir palyginus su 2017 m. išaugo 753,9 tūkst. eurų (21,3 %). Kitos išlaidos sudaro 2.350,3 tūkst. eurų (4,3 %) ir palyginus su 2017 m. išliko tame pačiame lygyje.

1.4. Mokėtinos ir gautinos sumos

2018-12-31 Savivaldybės mokėtinos sumos sudarė 9.056,4 tūkst. eurų, iš jų, negrąžintos paskolos – 8.120,2 tūkst. eurų. Lyginant su kreditiniu įsiskolinimu 2018 metų pradžia, biudžeto lėšų įsiskolinimas sumažėjo 1.538,4 tūkst. eurų, o negrąžintų paskolų likutis – 1.630,0 tūkst. eurų.

2018 metais kreditinį įsiskolinimą sumažino beveik visos biudžetinės įstaigos, išskyrus Savivaldybės administraciją, kuri jį padidino 194,5 tūkst. eurų.

Biudžeto lėšų gautinos sumos sudarė 584,2 tūkst. eurų arba 14,0 tūkst. eurų padidėjo, lyginant su metų pradžia.

1.5. Skoliniai įsipareigojimai

Ilgalaikių skolinių įsipareigojimų likutis 2017-12-31 buvo 9.808,7 tūkst. eurų, iš jų: paskolos – 9.750,2 tūkst. eurų, kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai (TRATC akcijos) – 58,5 tūkst. eurų. Per metus prisiimtų skolinių įsipareigojimų nebuvo. Gražinta: paskolų – 1.630,0 tūkst. eurų, pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus – 9,7 tūkst. eurų. Skolinių įsipareigojimų likutis 2018-12-31 sudarė 8.169,0 tūkst. eurų. Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas ir laidavimo dokumentus dėl savivaldybės kontroliuojamų įmonių paskolų 2018 metais padidėjo 133,2 tūkst. eurų ir sudaro 589,5 tūkst. eurų.

2018 metais Savivaldybė bendro skolinimosi ir grynojo skolinimosi limitu neviršijo.

Per 2018 metus Mažeikių rajono savivaldybės taryba, vadovaudamasi savivaldybių skolinimosi taisyklėmis¹⁰ ir gavusi Savivaldybės kontrolieriaus išvadą¹¹, priėmė sprendimą¹² suteikti AB „Citadele“ bankui garantiją už UAB „Mažeikių vandenys“ išduodamą 10 metų laikotarpiui 2,2 mln. eurų paskolą projekto „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Mažeikių mieste ir rajone“ veiklai „Geriamojo vandens gerinimo įrenginių rekonstrukcija“ finansuoti.

2. Dėl konsoliduotojo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Savivaldybės administracijos Finansų skyrius, rengdamas Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remiasi Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų jai pateiktų žemesnio lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių¹³ duomenimis ir į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų apskaitos duomenimis – Savivaldybės išdo rengiamomis ataskaitomis. Dėl to, Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumas priklauso ne tik nuo Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus (toliau – Finansų skyrius) tvarkomos apskaitos, bet ir nuo asignavimų valdytojų parengtų ataskaitų teisingumo.

Finansinių ir teisėtumo auditų metu patikrinome 10 savivaldybės biudžetinių įstaigų, kurių vadovai yra asignavimų valdytojai, parengtus ir Finansų skyriui pateiktus 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius ir Savivaldybės išdo rengiamas ataskaitas (5 lentelė).

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

¹¹ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018-11-15 išvada Nr. KT9-32 „Dėl garantijos suteikimo UAB „Mažeikių vandenys“ imamai paskolai“

¹² Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2018-11-30 sprendimas Nr. T1-312 „Dėl garantijos kredito įstaigai už uždarajai akcinei bendrovei „Mažeikių vandenys“ išduodamą paskolą suteikimo“

¹³ Rinkinių sudėtis patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-31 įsakymu Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

5 lentelė (tūkst. eurų)

<i>Asignavimų valdytojas</i>	<i>Patikslintas asignavimų planas</i>	<i>Panaudota asignavimų</i>	<i>Panaudoti asignavimai (procentais)</i>	<i>Pareikšta nuomonė dėl BVAR teisingumo</i>	<i>Pareikšta nuomonė dėl teisėtumo</i>
Savivaldybės administracija	18.904,7	16.556,9	87,7	B	S
Lopšelis-darželis "Saulutė"	398,8	398,3	99,9	B	B
Sporto mokykla	398,7	398,1	99,8	B	B
Socialinių paslaugų tarnyba	728,0	727,8	99,9	B	S
Moksleivių namai	329,3	329,1	99,9	B	B
Pedagoginė psichologinė tarnyba	147,2	146,0	99,2	B	B
Tirkšlių kultūros centras	78,8	78,8	100,0	B	S
Sedos darželis	373,9	373,4	99,9	B	B
Ruzgų pagrindinė mokykla	328,8	328,1	99,8	B	S
Viešoji biblioteka	559,5	558,9	99,9	B	S
Iš viso audituota:	22.247,7	19.895,4	89,4	X	X

Pastaba: šioje ir kitose lentelėse vartojami šie sutrumpinimai: B – besąlyginė; S – sąlyginė; BVAR – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys; turto teisėtumas – savivaldybės lėšų ir turto valdymas, naudojimas, disponavimo jais teisėtumas ir jų naudojimas įstatymų nustatytiems tikslams

Visų audituotų subjektų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai (BVAR) parengti pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais, teisingai atspindi visas įvykusias ūkines operacijas ir sąskaitų likučius. Dėl šių rinkinių pareiškėme 10 besąlyginių nuomonių.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškėme 5 besąlygines ir 5 sąlygines nuomones (žr. 5 lentelę) (plačiau 4 dalyje).

Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą ir atitinka Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus ir asignavimų valdytojų duomenis.

3. Dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

3.1. Savivaldybės veiklos finansiniai rezultatai

Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas - pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus, kuria naudojasi daugelis vartotojų priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo, jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas¹⁴.

¹⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-09 įsakymu Nr. 1K-388 patvirtinto 1-ojo VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“ 8 p. (su vėlesniais pakeitimais).

Mažeikių rajono savivaldybės finansiniai duomenys

6 lentelė (tūkst. eurų)

<i>Straipsnis</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>Skirtumas (+ padidėjo, - sumažėjo)</i>
Ilgalaikis turtas, iš jo:	110.760,54	108.116,22	2.644,32
Nematerialusis turtas	396,06	1.047,00	-650,94
Materialusis turtas	97.727,30	93.975,06	3.752,24
Finansinis turtas	12.637,18	13.094,16	-456,98
Biologinis turtas	0,00	0,00	
Trumpalaikis turtas, iš jo:	10.730,16	10.484,69	245,48
Atsargos	1.080,68	1.051,73	28,95
Išankstiniai mokėjimai	64,47	78,39	-13,92
Per vienerius metus gautinos sumos	6.050,06	7.023,92	-973,86
Trumpalaikės investicijos	0,00	0,00	
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3.534,95	2.330,64	1.204,31
Iš viso turto	121.490,71	118.600,91	2.889,80
Finansavimo sumos	62.139,44	60.830,99	1.308,45
Įsipareigojimai, iš jų:	14.775,31	14.975,95	-200,64
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	5.858,13	6.951,26	-1.093,13
Trumpalaikiai įsipareigojimai, iš jų:	8.917,19	8.024,68	892,51
Grynasis turtas, iš jo:	44.575,96	42.793,98	1.781,98
Rezervai	125,35	35,21	90,14
Nuosavybės metodo įtaka	1.346,20	1.604,08	-257,88
Sukauptas perviršis (deficitas)	43.104,41	41.154,68	1.949,73
Mažumos dalis	0,00	0,00	
Iš viso finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto ir mažumos dalies	121.490,71	118.600,91	2.889,80

Šaltinis. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio Finansinės būklės ataskaita.

Ataskaitiniais metais, lyginant su 2017 m., 2.889,8 tūkst. eurų padidėjo Savivaldybės viso turto, bei ta pačia suma finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto ir mažumos dalies balansinė vertė, t. y. nuo 118.600,91 tūkst. eurų 2017 m. pabaigoje iki 121.490,71 tūkst. eurų 2018 m. pabaigoje.

2018 m. pabaigoje ilgalaikio materialiojo turto likutis sudarė 97.727,30 tūkst. eurų ir, palyginus su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, padidėjo 3.752,24 tūkst. eurų. Didžiausias ilgalaikio turto pokytis buvo Savivaldybės administracijoje – 2.017,7 tūkst. eurų, kuris atsirado dėl turto vienetų nustatymo ir naujų įrašymo į apskaitos registrus.

Savivaldybės finansinis turtas 2018 m. pabaigoje sudarė 12.637,18 tūkst. eurų ir per metus sumažėjo 456,98 tūkst. eurų. Įtakos tam turėjo nuosavybės metodo įtaka, kuri ataskaitiniu laikotarpiu buvo neigiama bei asocijuotajam subjektui padidinus įstatinį kapitalą, savivaldybė neteko kontrolės teisės.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 3.534,95 tūkst. eurų. Lyginant su 2017-12-31 jie padidėjo 1.204,31 tūkst. eurų. Didžiąją dalį pinigų ir pinigų ekvivalentų likučio sudaro viešųjų įstaigų ir savivaldybės išdo lėšų likutis banke.

Savivaldybės įsipareigojimai sumažėjo 200,64 tūkst. eurų, iš jų: 1.093,13 tūkst. eurų ilgalaikiai, o trumpalaikiai padidėjo 892,51 tūkst. eurų.

Savivaldybės finansinę būklę 2018 m. gruodžio 31 d. charakterizuoja grynojo turto rodiklis,

o finansinės būklės pokyčius - grynojo turto pasikeitimai.

Viešojo sektoriaus grynasis turtas - turto dalis, likusi iš viešojo sektoriaus subjekto turto atėmus visą įsipareigojimų vertę ir finansavimo sumas¹⁵. Savivaldybės grynasis turtas 2018 metų pabaigai sudarė 44.575,96 tūkst. eurų, lyginant su 2017 m. padidėjo 1.781,98 tūkst. eurų. Savivaldybės grynasis turtas sudaro 36,7 % nuo bendros savivaldybės turto sumos. Šis santykis parodo, kiek turto liktų Savivaldybei padengus visus Savivaldybės įsipareigojimus ir gražinus finansavimo sumas. Tikrosios vertės rezervas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 125,35 tūkst. eurų ir lyginant su praėjusiu laikotarpiu padidėjo 90,14 tūkst. eurų. Tai didžiąja dalimi lėmė perskaičiuota tikroji vertė kilnojamosioms kultūros vertybėms Mažeikių muziejuje ir nustačius Renavo dvaro sodybos pastato tikrąją vertę.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje į Savivaldybės grynąjį turtą įtraukta nuosavybės metodo įtaka sudarė 1.346,20 tūkst. eurų (2017 m. – 1.604,08 tūkst. eurų). Nuosavybės metodo įtakos ataskaitinio laikotarpio rezultatas parodo Savivaldybės kontroliuojamųjų ir asocijuotųjų ne viešojo sektoriaus subjektų ataskaitinio laikotarpio rezultatą, tenkantį Savivaldybei. 2018 m. nuosavybės metodo įtaka sumažėjo 257,88 tūkst. eurų, dėl kontroliuojamųjų subjektų veiklos rezultatų.

Į Savivaldybės grynąjį turtą įtrauktas sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką 2018 m. pabaigoje sudarė 43.104,41 tūkst. eurų (2017 m. – 41.154,68 tūkst. eurų.)

3.2. Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių vertinimas

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹⁶ savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondo (įždo) ir kitų savivaldybės kontroliuojamųjų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Visi viešojo sektoriaus subjektai duomenis teikia į Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinę sistemą (toliau – VSAKIS).

Vertinome Įždo, Savivaldybės administracijos, įskaitant seniūnijas ir 9 biudžetinių įstaigų finansinių ataskaitų rinkinių duomenis, jų atitiktį apskaitos registrų duomenims ir likučių 2018 m. gruodžio 31 d. teisingumą.

Be to, pasitikėjome išorės auditoriaus UAB „Finansų auditas“ auditoriaus Drąsučio Liatuko atliktu darbu dėl VšĮ Mažeikių ligoninės finansinių ataskaitų rinkinio vertinimo.

Išorės auditorius išvadoje pareiškė *sąlyginę* nuomonę. Išskyrus pastraipoje „Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti“ aprašytų dalykų poveikį atitinkamiems duomenims, VšĮ Mažeikių ligoninės (toliau – Įstaiga) finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įstaigos 2018 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusį metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal VSAFAS.

Pagrindas sąlyginei nuomonei pareikšti

VšĮ Mažeikių ligoninės 2018 m. gruodžio 31 d. Finansinės būklės ataskaitoje parodyta 4 mln. eurų vertės nebaigta statyba neperduota steigėjui, Mažeikių rajono savivaldybei. Jeigu nebaigta statyba būtų perduota, 4 mln. eurų suma turėtų būti sumažinta finansavimo sumų vertė ir atitinkamai būtų sumažinta nebaigtos statybos vertė.

¹⁵ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁶ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais)

Audituotų subjektų turtas sudaro 94.921,6 tūkst. eurų arba 78,1 % viso turto pagal Savivaldybės konsoliduotosios Finansinės būklės ataskaitos 2018-12-31 duomenis (žr. 7 lentelę).

7 lentelė (tūkst. eurų)

<i>Viešojo sektoriaus subjektas</i>	<i>Iš viso turto pagal FBA duomenis</i>	<i>Pareikštos nuomonės dėl FAR¹⁷</i>
Savivaldybės administracija	84.488,2	S
Lopšelis-darželis "Saulutė"	79,4	B
Sporto mokykla	1.366,9	B
Socialinių paslaugų tarnyba	199,7	B
Moksleivių namai	86,8	B
Pedagoginė psichologinė tarnyba	14,8	B
Tirkšlių kultūros centras	261,3	B
Sedos darželis	114,6	B
Ruzgų pagrindinė mokykla	68,3	B
Viešoji biblioteka	1.399,6	B
VšĮ Mažeikių ligoninė	6.842,0	S
Iš viso audituota:	94.921,6	X

Pažymėtina, kad įstaigos atsižvelgė į audito metu teiktas pastabas, ištaisė klaidas bei neatitikimus apskaitos registruose ir finansinių ataskaitų formose bei pateikė teisingesnius duomenis į VSAKIS. Dėl finansinių ataskaitų rinkinių teisingumo pareiškėme 1 sąlyginę ir 9 besąlygines nuomones, o nepriklausomas auditorius dėl VšĮ Mažeikių ligoninės - sąlyginę nuomonę. Taip pat įvertinome Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus atliktų konsolidavimo įrašų pagrįstumą ir teisingumą. Apie nustatytus iškraipymus ir pastebėjimus audituotus subjektus informavome žodžiu ir raštu¹⁸.

3.3. Viešojo sektoriaus subjektuose nustatytos klaidos ir neatitikimai

➤ Dėl nepilnai sutvarkytos ir netikslios vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaitos nebuvo galimybės įsitikinti, ar 2018 metų Administracijos parengtoje grupės Finansinės būklės ataskaitoje (FBA) A.II.3 eilutėje „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną nurodytas savivaldybės vietinės reikšmės kelių likutis 11.565,1 tūkst. eurų ir D „Finansavimo sumos“: D.I „Iš valstybės biudžeto“ – 2.828,0 tūkst. eurų, D.II „Iš savivaldybės biudžeto“ – 2.896,6 tūkst. eurų, D.III „Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“ – 5.428,2 tūkst. eurų, D.IV „Iš kitų šaltinių“ – 412,3 tūkst. eurų likučiai yra teisingi (*Savivaldybės administracija*).

➤ **Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje Biologinis turtas neapskaitomas, nors 2017 m. pabaigoje atlikta želdinių, esančių Renavo dvare, inventorizacija, tačiau per 2018 metus biologinis turtas neapskaitytas.**

Nustatytos klaidos ir netikslumai subjektų finansinėse ataskaitose turi įtakos Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui ir patikimumui.

¹⁷ Šioje lentelėje vartojami šie sutrumpinimai: B – besąlyginė; S – sąlyginė; FAR – finansinių ataskaitų rinkinys

¹⁸ Audituotiems subjektams teikti raštai nurodyti auditų ataskaitų prieduose.

3.4. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas

Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2019 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. 1K-29 patvirtintą 2018 m. konsolidavimo schemą Mažeikių rajono savivaldybės subjektų grupę sudaro 70 viešojo sektoriaus subjektų. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas konsolidavus visas šių subjektų finansines ataskaitas, kurias subjektai turėjo parengti ir pateikti duomenis į VSAKIS iki 2019 m. kovo 19 d. Savivaldybės metinis konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys VSAKIS pateiktas nustatytu¹⁹ terminu – 2019 m. gegužės 31 d. Parengtą 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį tikrinome ir analizavome šiais aspektais: ataskaitų loginius ryšius, pateiktas sumas, pateiktų duomenų ženklus, tarpusavio sandorių eliminavimą, konsolidavimo įrašus, privalomos informacijos atskleidimą aiškinamajame rašte.

Pažymėtina, kad Finansų skyrius, siekdamas parengti kuo tikslesnį Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, konsolidavimo įrašais atliko nesuderintų sandorių ar nekorektiškai suderintų sumų derinimą ir koregavimą, finansavimo sąnaudų eliminavimą pagal atskirus segmentus.

Atlikus finansinių ataskaitų rinkinio informacijos apie nuosavybės dalies, tarpusavio sandorių eliminavimo, nederintų operacijų, rankinių įrašų peržiūrą, nustatėme, kad atskleista visa viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartuose (VSAFAS) reikalaujama informacija. Pagal koregavimo žurnalo įrašų duomenis nustatyta, kad atlikta 10 koreguojančių įrašų. Pagal Finansų ministerijos Konsolidavimo metodikos²⁰ 65 punktą, kiekvienas konsolidavimo įrašas pagrindžiamas konsolidavimo įrašo pažyma (VSAKIS – žurnalo įrašo pažyma). Visiems koreguojantiems įrašams yra pateiktos pateisinančios pažymos dėl rankinių įrašų.

Pagal Finansų skyriaus pateiktas konsolidavimo kontrolės bei konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaitas neištaisytų klaidų nenustatėme.

Vadovaujantis viešojo sektoriaus subjektų tarpusavio sandorių suderinimo pažyma, daroma išvada – Savivaldybės 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys pateiktas suderinus visus sandorius. Pagal derinimo ir eliminavimo ryšius rinkinys yra korektiškas.

4. Dėl biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

4.1. Nustatyti teisės aktų pažeidimai

Atlikdami finansinius ir teisėtumo auditus Savivaldybės administracijoje ir Savivaldybės įstaigose, vertinome biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą.

- ✓ Darbo užmokesčio srityje vertinome ar įstaigų administracijos ir kitų darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientai, pareiginės algos, priedai, priemokos ir išmokos nustatyti teisingai ir atitinka teisės aktuose patvirtintus dydžius; ar teisingai, laikantis teisės aktų reikalavimų,

¹⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018-12-27 įsakymas Nr. 1K-459 “Dėl 2018 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“

²⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-04-19 įsakymas Nr. 1K-152 (2017-02-24 įsakymo Nr. 1K-66 redakcija) „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo“

nustatytos išaitinės pinigines išmokos, kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas atleidžiamiems darbuotojams.

- ✓ Prekių ir paslaugų išlaidų srityje vertinome, ar prekėms ir paslaugoms pirkti tiekėjai buvo parinkti ir sutartys sudarytos pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, ar buvo vykdomi sutartyje numatyti išpareigojimai, ar už suteiktas paslaugas buvo atsiskaityta pagal sutartyje numatytas kainas ir tarifus.
- ✓ Vertinome, ar turtas įsigytas teisės aktų nustatyta tvarka, ar išlaidos turtui įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo patvirtinto asignavimų plano, ar turtas valdomas racionaliai ir efektyviai.

Darbo užmokesčio srityje nustatėme, kad:

➤ patvirtinti darbuotojų pareiginiai nuostatai neatitinka Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo²¹ 2 str., 3 str., 4 str. 2 p. reikalavimų (*Ruzgų pagrindinė mokykla*);

➤ pareigybių sąrašai neatitinka direktoriaus įsakymais patvirtintiems pareigybių aprašymams. Nepatvirtintas vardinis pareigybių sąrašas. Darbuotojų asmens kortelėse trūksta informacijos apie darbuotojo išsilavinimą bei pareigybės lygį. Dėl šių dalykų nesilaikoma Buhalterinės apskaitos įstatymo²² 4 straipsnio reikalavimo, kuriame nurodoma, kad apskaitos informacija turi būti išsami ir naudinga vidaus ir išorės vartotojams (*Socialinių paslaugų tarnyba*);

➤ darbo užmokesčio priskaitymo žiniaraštis sudaromas vienas visiems darbuotojams, neatskiriant pagal finansavimo šaltinius, nors darbuotojams už darbą apmokama iš kelių finansavimo šaltinių, t. y. dotacijų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, ES projektinių lėšų, biudžetinių įstaigų ir specialiųjų programų pajamų ar pajamų savarankiškoms funkcijoms atlikti. Tai prieštarauja Mažeikių rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių²³ 15 punkto reikalavimui, kuriame nurodyta, kad asignavimų valdytojai tvirtina vykdomų programų sąmatas pagal finansavimo šaltinius, todėl ir lėšų naudojimas turi būti forminamas pagal finansavimo šaltinius (*Socialinių paslaugų tarnyba*);

➤ įstaigos direktoriaus įsakymu darbuotojams paskirtos išmokos atgaline data, o tai prieštarauja Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso²⁴ 1.7 straipsniui, kuriame nurodyta, kad civiliniai įstatymai ir kiti civilinius santykius reglamentuojantys teisės aktai negalioja atgaline data (*Socialinių paslaugų tarnyba*).

Prekių ir paslaugų įsigijimo srityje nustatėme, kad:

➤ pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymo²⁵, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo²⁶ bei įstaigos Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo nuostatas, neatlikus viešųjų pirkimų

²¹ Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo 2017-01-17 įstatymas Nr. XIII-198

²² Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas 2001-11-06 Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais)

²³ Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2014-12-19 sprendimas Nr. T1-356 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“

²⁴ Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas 2000-07-18 Nr. VIII-1864 (su vėlesniais pakeitimais)

²⁵ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas 1996-08-13 Nr. I-1491 (galiojanti redakcija iki 2017-06-30), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymas 2017-05-02 Nr. XIII-327 (galiojanti redakcija nuo 2017-07-01 su vėlesniais pakeitimais)

procedūrų, sudarytos prekių ir paslaugų pirkimo sutartys (*Viešoji biblioteka, Tirkšlių kultūros centras, Ruzgų pagrindinė mokykla*);

- nesilaikant Vyriausybės nutarimo²⁷ reikalavimų, sudarytos sutartys, galiojančios ilgiau negu tris metus arba neterminuotai (*Socialinių paslaugų tarnyba*);

- neatsižvelgiant į Viešųjų pirkimų įstatymo bei Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo²⁸ reikalavimus bei sutarčių sąlygas, neužtikrintas pirkimo sutarčių įsipareigojimų vykdymas (*Savivaldybės administracija, Mažeikių seniūnija*);

- patalpų remonto pirkimų paraiškose nurodoma tik, kad pirkimas vykdomas atitinkamų patalpų remontui atlikti, tačiau nepateikiama techninė specifikacija, nurodomi tik kai kurių darbų pavadinimai, nėra jų kiekių, tam reikalingų statybinių medžiagų kiekių. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus patvirtintu Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 21 punktu, pirkimo dokumentai turi būti tikslūs ir aiškūs, nurodytas prekių, paslaugų ar darbų pavadinimas, kiekis (apimtis), su prekėmis teiktinų paslaugų pobūdis, prekių tiekimo, paslaugų teikimo ar darbų atlikimo terminai, techninė specifikacija (*Socialinių paslaugų tarnyba*);

- nei pirkimo dokumentuose, nei sutarties prieduose nėra nurodyta kokius žaliuosius plotus paslaugos teikėjas šienaus, kokius gėlynus ir želdynus bei želdinius prižiūrės. Nurodyta, kad žalieji plotai sudaro apie 95 ha ir bus šienaujami 10 kartų, o gėlynai sudaro 970 m², želdynai – 2100 m², o naujai pasodintų medelių bus 1.796 vnt., tačiau nenurodyta kur jie yra. Šiuo atveju nepasiektas Viešųjų pirkimų įstatymo tikslas – užtikrinti efektyvių ir skaidrių viešųjų pirkimų konkursų atlikimą (*Savivaldybės administracija, Mažeikių seniūnija*).

Turto valdymo srityje nustatėme, kad:

- Nebaigtos statybos sąskaitoje yra likę objektų, apskaitomų nuo 2001 m. ir vėlesnių metų ir jiems neskaičiuojamas nuvertėjimas. Statybos darbams (nebaigta statyba) nuvertėjimas turi būti skaičiuojamas, jeigu statybos darbai sustabdyti ilgiau kaip 12 mėnesių. Inventorizacija atliekama formaliai. Iš Nebaigtos statybos sąskaitos sukurtas turtas nėra perkeliamas į kitas turto grupes, nes Administracijos specialistai, atsakingi už projektų vykdymą, dėl nenurodytų priežasčių, neturi darbų užbaigimo aktų. Įvertinus 2018 metais šioje srityje atliktus darbus, buvusi situacija pasikeitė į gerąją pusę, nes, imant 2001-2017 metus, Nebaigtos statybos sąskaita sumažėjo 5.094,9 tūkst. eurų arba 22,1 % dėl turto vienetų sukūrimo, vertės padidinimo ar sukauptų sumų perdavimo tiems subjektams, kurie turtą valdo patikėjimo teise (*Savivaldybės administracija*);

- įstaigose visi pastatai apskaitomi kaip vienas turto vienetas – pvz. mokyklos pastatas, o tai neatitinka 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“²⁹ 11 punkto reikalavimo, kuriame numatyta, kad viešojo sektoriaus subjektas ilgalaikio materialiojo turto apskaitą turi tvarkyti pagal turto vienetus, tuo labiau, kad Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašuose

²⁶ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“

²⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-05-05 nutarimas Nr.432 „Dėl viešojo pirkimo – pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

²⁸ Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-07-21 įsakymas Nr. A1-1502 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

²⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-05-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

nurodyti visi Savivaldybės tarybos sprendimu perduoti nekilnojamieji daiktai (*Ruzgų pagrindinė mokykla, Viešoji biblioteka*);

➤ ilgalaikiam turtui nenustatyta likvidacinė vertė, kurią vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“³⁰ 54 punktu turi nustatyti viešojo sektoriaus subjektas, atsižvelgdamas į turto tikrąją vertę jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje (*Viešoji biblioteka, Ruzgų pagrindinė mokykla*);

➤ turto apskaitos kortelėse nenurodyta turto grupė, nuosavybė, įsigijimo būdas, perdavimo naudoti veikloje akto numeris, eksploatavimo vieta, nurašyto turto pagrindas, data ir priežastis, nors visa tai yra numatyta įstaigų patvirtinto Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše (*Ruzgų pagrindinė mokykla, Viešoji biblioteka*);

➤ nesilaikydami Savivaldybės tarybos patvirtinto³¹ Turto tvarkos aprašo IV skyriaus 12.3.1 punkto reikalavimo, įstaigų vadovai, neturėdami Savivaldybės administracijos direktoriaus rašytinio sutikimo, priėmė sprendimus dėl ilgalaikio materialiojo turto nurašymo (*Viešoji biblioteka, Tirkšlių kultūros centras*);

➤ ilgalaikis turtas neteisingai priskirtas tam tikrai turto grupei ir dėl to neteisingai skaičiuojamas nusidėvėjimas (*Viešoji biblioteka, Ruzgų pagrindinė mokykla*);

➤ skiriamas nepakankamas dėmesys įstaigos patikėjimo teise valdomo turto apsaugai, nes yra tik vienas sargas, o kitų apsaugos priemonių nėra (*Sporto mokykla*);

➤ ankstesnių auditų metu buvo nustatyta visa eilė pažeidimų, vykdamas vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitą, tačiau Savivaldybės administracija nesiėmė reikšmingų veiksmų, taisant šių auditų metu nustatytas klaidas, todėl išlieka buvusi rizika šio turto apskaitoje (*Savivaldybės administracija*):

✓ kelių inventorizacija atlikta formaliai, kai tuo tarpu 2018 m. turėjo būti atlikta pagal pakeistas Inventorizacijos taisykles, kurių 23¹ p. nurodyta, kad kelių inventorizavimo apraše nurodomas kelio numeris, kelio pavadinimas ir kelio ilgis pagal savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąrašą pateiktus duomenis;

✓ antrus metus iš eilės nepavyko įvykdyti Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtinto vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninės inventorizacijos ir teisinės registracijos vykdymo ilgalaikio plano³² užduočių;

✓ ne visi keliai (gatvės) yra užregistruoti buhalterinėje apskaitoje, o tai neatitinka 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 7 punkto reikalavimų;

✓ kelių apskaitos kortelėse nenurodyti turto identifikavimui reikalingi duomenys: turto pavadinimas, turto grupė, tiekėjas (davėjas), įsigijimo dokumento numeris, įsigijimo būdas, ilgalaikio materialiojo turto perdavimo naudoti veikloje akto numeris, eksploatavimo vieta ir kiti ši turtą apibūdinantys požymiai;

✓ apskaitoje 3 gatvės užregistruotos 0,29 eurų verte. Simboline iki/arba 1 euro verte turtas galėjo būti vertinamas tik perėjimo prie VSAFAS dieną, t. y. 2010-01-01 (12-ojo VSAFAS 81 p.).

³⁰ Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2008-05-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

³¹ Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2016-12-23 sprendimas Nr. T1-329 „Dėl turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ir jo nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

³² Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017-03-24 įsakymas Nr. A1-548 „Dėl Mažeikių rajono vietinės reikšmės kelių ir gatvių techninės inventorizacijos ir techninės registracijos vykdymo ilgalaikio plano patvirtinimo“

Lėšų panaudojimo srityje nustatėme, kad:

➤ Pagal Administracijos specialistų pateiktą informaciją pėsčiųjų tiltas per geležinkelį užbaigtas 2017-08-24, garantinis laikotarpis 2017-08-02 – 2020-08-01. Šio objekto rangovas – UAB „Hidrostatyba“. Atkreiptinas dėmesys, kad, esant garantiniam laikotarpiui, Administracija samdo kitus asmenis objekto priežiūrai ir remontui:

Civilinio kodekso 6.697 straipsnio 3 dalyje pažymėta, kad rangovas, projektuotojas ir statybos techninis priežiūrėtojas atsako už defektus, nustatytus per garantinį terminą, jeigu neįrodo, kad jie atsirado dėl objekto ar jo dalių normalaus susidėvėjimo, jo netinkamo naudojimo ar užsakovo arba jo pasamdytų asmenų netinkamai atlikto remonto arba dėl užsakovo ar jo pasamdytų asmenų kitokių kaltų veiksmų.

Derinant audito ataskaitos projektą, Mažeikių seniūnijos atsakingi darbuotojai šiuo klausimu akcentavo, kad liftas nelabai tinkamas mūsų klimato sąlygoms ir, dėl to, jo eksploatacija yra sudėtinga. Eksploatuojant ir prižiūrint liftą, išaugo gedimų skaičius, todėl, sudarant naują sutartį dėl priežiūros ir remonto, žymiai išaugo paslaugos kaina. Tiek Mažeikių seniūnijos, tiek Administracijos darbuotojų teigimu, ekspertų išvados dėl lifto atitikimo mūsų klimato sąlygoms ar panašiai nebuvo pateiktos.

➤ Keičiant sudarytų sutarčių sąlygas, t. y. paslaugos teikėjui prašant pasirašyti trišales sutartis dėl apmokėjimo keitimo ar pateikiant kitus dokumentus, nebuvo gerai išanalizuota esama teikėjo situacija ir dėl to galėjo būti pažeisti kiti teisės aktai, reglamentuojantys įmonės statusą ir kreditorių teises:

✓ Administracija, neįvertinusi galimų neigiamų pasekmių, vadovaudamasi reikalavimo teisės perleidimo sutartimis, UAB „ROL-automatikas“ pervedė 13,0 tūkst. eurų ir UAB „Mažeikių statybos kompanija“ – 8,4 tūkst. eurų. LR Civilinio kodekso 6.101 str. 5 d. nurodyta, kad be skolininko sutikimo kreditoriui draudžiama perleisti reikalavimą, jeigu kreditoriaus asmuo skolininkui turi esminės reikšmės. Mūsų nuomone, kreditorius ANTARIS LT, UAB skolininkui, šiuo atveju Administracijai, turi esminės reikšmės dėl sutartyje numatytų darbų kokybės garantijų. Be to, skolos perleidimas kitam kreditoriui gali pažeisti atsiskaitymų grynaisiais ir negrynaisiais pinigais eiliškumą, numatytą Civilinio kodekso 6.930¹ straipsnyje;

✓ pagal pasirašytas trišales sutartis tarp Administracijos, UAB „Žemaitijos agroprekyba“ ir žemiau nurodytų įmonių buvo atlikti mokėjimai tretiesiems asmenims – 39,6 tūkst. eurų, t. y.: UAB „Taurus fondas“ – 32,9 tūkst. eurų, MB „Žalioji technika“ 1,0 tūkst. eurų, UAB „Mažeikių šilumos tinklai“ – 5,7 tūkst. eurų. Atkreiptinas dėmesys, kad UAB „Žemaitijos agroprekyba“ 2017 m. iškelta restruktūrizavimo byla bei patvirtintas planas, kuriame turi atsispindėti ir kreditorinių reikalavimų tenkinimo eilė bei tvarka. Todėl tikėtina, kad pagal trišales sutartis atlikti mokėjimai pažeidžia LR įmonių restruktūrizavimo įstatymo 13 str. (kreditorių reikalavimų tenkinimo eilė ir tvarka), LR administracinių nusižengimų kodekso 120 str. (kreditorių teisių pažeidimas) bei LR civilinio kodekso 6.930-1 str. (atsiskaitymų grynaisiais ir negrynaisiais pinigais eiliškumas).

4.2. Vidaus kontrolės vertinimas

Savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumas ir turto naudojimo efektyvumas priklauso nuo to, ar vidaus kontrolės procedūros padeda rasti padarytas klaidas ir laiku jas ištaisyti. Didžiausia rizika yra tai, kad 2018 metais dar nepilnai veikė vieninga buhalterinės apskaitos programa.

Savivaldybės administracijos direktorius 2013 m. pradžioje įsakymu³³ pavedė Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms nuo 2013 m. vasario 25 d. veikloje naudoti UAB „Labbis“ diegiamą Finansų valdymo, apskaitos ir strateginio planavimo bei veiklos valdymo sistemą (toliau LABBIS).

Nors ši programa ir laikoma įdiegta, tačiau tik 5 (l/d „Saulutė“, *Sporto mokykla, Sedos darželis, Moksleivių namai, Pedagoginė psichologinė tarnyba*) iš 10 audituotų biudžetinių įstaigų pilnai dirba su šia programa, o kitos audituotos biudžetinės įstaigos nedirba su visais moduliais. Esant tokiai padėčiai, biudžetinėse įstaigose yra gana daug rankinio darbo, todėl atsiranda didelė klaidų tikimybė.

Daugumoje biudžetinių įstaigų, išskyrus Savivaldybės administraciją, dirba po vieną apskaitos darbuotoją, todėl tinkamas pareigų pasiskirstymas ir efektyvių kontrolės procedūrų įdiegimas yra ribotas.

Atliekant pagrindines procedūras, nustatyta, kad įstaigose neužtikrinamas tinkamas vidaus kontrolės veikimas:

- ne visais atvejais buvo laikomasi sutarčių sąlygų, paskirti atsakingi asmenys neužtikrino sutarčių vykdymo kontrolės (*Mažeikių seniūnija*);
- nei vidaus norminiais teisės aktais, nei individualiais rašytiniais pavedimais nebuvo paskirti atsakingi asmenys už pirkimo sutarčių vykdymą (*Savivaldybės administracija*);
- dėl nepaskirtų atsakingų už sutarčių vykdymą asmenų, neužtikrinamas bendravimas tarp struktūrinių padalinių, ir to pasekoje nebuvo laiku imtasi priemonių dėl skolų (delspinigių) išieškojimo (*Savivaldybės administracija*);
- Finansų kontrolės taisyklėse minimos Sutarčių rengimo taisyklės, tačiau atsakingi darbuotojai negalėjo jų pateikti, todėl darytina prielaida, kad jos nebuvo parengtos (*Savivaldybės administracija*);
- ne visais atvejais užtikrintas lėšų naudojimas, atitinkantis strateginėse programose nustatytus tikslus ir priemones, kaip numatyta Savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse (*Savivaldybės administracija*);
- nepatvirtintas beviltiškų skolų pripažinimo, apskaitos ir nurašymo tvarkos aprašas, kuriame būtų nustatyta vieninga tvarka, ir jos turėtų laikytis visos savivaldybės biudžetinės įstaigos (*Savivaldybės administracija*).

Audituotose įstaigose vadovai netaikė kontrolės procedūrų, kurios užtikrintų veiksmingą įstaigų veiklą reglamentuojančių tvarkų, taisyklių administravimą, racionalų turto valdymą bei viešųjų pirkimų organizavimo kontrolę. Apie nustatytus neatitikimus įstaigų vadovai buvo informuoti Kontrolės ir audito tarnybos raštais bei pokalbių metu. Atliekamų auditų metu dalis teiktų pastebėjimų buvo ištaisyti.

Dėl nustatytų teisės aktų pažeidimų audituotiems subjektams pasiūlyta tobulinti vidaus kontrolės sistemas, imtis veiksmų, kad apskaita būtų tvarkoma informacinėje sistemoje ir užtikrinti racionalų, ekonomišką ir efektyvų lėšų ir turto valdymą.

Šie audito nustatyti dalykai daro įtaką savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumui.

³³ Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-02-06 įsakymas Nr. A1-264 “Dėl darbo su Finansų valdymo, apskaitos ir strateginio planavimo bei veiklos valdymo sistema, įgyvendinant projektą „Mažeikių rajono savivaldybės veiklos valdymo gerinimas““

5. Išvados

1. 2018 metų biudžeto pajamų planas liko neįvykdytas (98,7 %) tai yra į biudžetą gauta 751,6 tūkst. eurų pajamų mažiau negu planuota. Pažymėtina, kad per užbaigiamąsias apyvartas (iki 2019 m. sausio 10 d.) gauta 629,8 tūkst. eurų 2018 metų pajamų. Biudžeto išlaidų ir išmokų patikslintas planas įvykdytas 94,5%, nepanaudota 3.205,6 tūkst. eurų planuotų asignavimų savivaldybės programoms vykdyti. Per pastaruosius dvejus metus biudžeto pajamos ir išlaidos turėjo tendenciją didėti (Ataskaitos 1.1, 1.2 ir 1.3 dalys).

2. 2018 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės mokėtinos sumos sudarė 9.056,4 tūkst. eurų, iš jų, negrąžintos paskolos – 8.120,2 tūkst. eurų. Lyginant su kreditiniu įsiskolinimu 2018 metų pradžiai, biudžeto lėšų įsiskolinimas sumažėjo 1.538,4 tūkst. eurų, o negrąžintų paskolų likutis – 1.630,0 tūkst. eurų (Ataskaitos 1.4 dalis).

3. 2018 metais Savivaldybė bendro skolinimosi ir grynojo skolinimosi limitu neviršijo (Ataskaitos 1.5 dalis).

4. Ataskaitiniais metais, lyginant su 2017 m., 2.889,8 tūkst. eurų padidėjo Savivaldybės viso turto, bei ta pačia suma finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto ir mažumos dalies balansinė vertė (Ataskaitos 3.1 dalis).

5. Vši Mažeikių ligoninės 2018 m. gruodžio 31 d. Finansinės būklės ataskaitoje parodyta 4 mln. eurų vertės nebaigta statyba neperduota steigėjui, Mažeikių rajono savivaldybei. Jeigu nebaigta statyba būtų perduota, 4 mln. eurų suma turėtų būti sumažinta finansavimo sumų vertė ir atitinkamai būtų sumažinta nebaigtos statybos vertė (Ataskaitos 3.2 dalis).

6. Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje Biologinis turtas neapskaitomas, nors 2017 m. pabaigoje atlikta želdinių, esančių Renavo dvare, inventorizacija, tačiau per 2018 metus biologinis turtas neapskaitytas (Ataskaitos 3.3 dalis).

7. Nustatyti teisės aktų pažeidimai **darbo užmokesčio srityje** (Ataskaitos 4.1 dalis):

7.1. patvirtinti darbuotojų pareiginiai nuostatai neatitinka Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo reikalavimų;

7.2. darbuotojų asmens kortelėse trūksta informacijos apie darbuotojo išsilavinimą bei pareigybės lygį. Dėl šių dalykų nesilaikoma Buhalterinės apskaitos įstatymo 4 straipsnio reikalavimo, kuriame nurodoma, kad apskaitos informacija turi būti išsami ir naudinga vidaus ir išorės vartotojams;

7.3. darbo užmokesčio priskaitymo žiniaraštis sudaromas vienas visiems darbuotojams, neatskiriant pagal finansavimo šaltinius, nors darbuotojams už darbą apmokama iš kelių finansavimo šaltinių. Tai prieštarauja Mažeikių rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių 15 punkto reikalavimui, kuriame nurodyta, kad asignavimų valdytojai tvirtina vykdomų programų sąmatas pagal finansavimo šaltinius, todėl ir lėšų naudojimas turi būti forminamas pagal finansavimo šaltinius;

7.4. įstaigos direktoriaus įsakymu darbuotojams paskiriamos išmokos atgaline data, o tai prieštarauja Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso 1.7 straipsniui, kuriame nurodyta, kad civiliniai įstatymai ir kiti civilinius santykius reglamentuojantys teisės aktai negalioja atgaline data.

8. Nustatyti teisės aktų pažeidimai **prekių ir paslaugų įsigijimo srityje** (Ataskaitos 4.1 ir 4.2 dalys):

8.1. neatlikus viešųjų pirkimų procedūrų arba netinkamai jas atlikus, sudarytos prekių, paslaugų ir darbų pirkimo sutartys;

8.2. nesilaikant Vyriausybės nustatytos tvarkos, paslaugų pirkimo sutartys sudaromos ilgiau negu trims metams arba neterminuotai;

8.3. neužtikrintas pirkimo sutarčių įsipareigojimų vykdymas ir kontrolė;

8.4. darbų pirkimo dokumentai pateikti be techninės specifikacijos, o paslaugų pirkimo dokumentuose nenurodyta kokiose miesto vietose paslauga bus teikiama. Šiuo atveju nepasiektas Viešųjų pirkimų įstatymo tikslas – užtikrinti efektyvių ir skaidrių viešųjų pirkimų konkursų atlikimą.

9. Nustatyti teisės aktų pažeidimai **turto valdymo srityje** (Ataskaitos 4.1 ir 4.2 dalys):

9.1. Nebaigtos statybos sąskaitoje yra likę objektų, apskaitomų nuo 2001 m. ir vėlesnių metų ir jiems neskaičiuojamas nuvertėjimas. Inventorizacija atliekama formaliai. Iš Nebaigtos statybos sąskaitos sukurtas turtas nėra perkeliamas į kitas turto grupes;

9.2. įstaigose visi pastatai apskaitomi kaip vienas turto vienetas – pvz. mokyklos pastatas, o tai neatitinka 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 11 punkto reikalavimo, kuriame numatyta, kad viešojo sektoriaus subjektas ilgalaikio materialiojo turto apskaitą turi tvarkyti pagal turto vienetus;

9.3. ilgalaikiam turtui nenustatyta likvidacinė vertė, kurią vadovaujantis 12-ojo VSAFAS 54 punktu turi nustatyti viešojo sektoriaus subjektas, atsižvelgdamas į turto tikrąją vertę jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje;

9.4. turto apskaitos kortelėse nenurodyta turto grupė, nuosavybė, įsigijimo būdas, perdavimo naudoti veikloje akto numeris, eksploatavimo vieta, nurašyto turto pagrindas, data ir priežastis, nors visa tai yra numatyta įstaigų patvirtinto Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše;

9.5. įstaigų vadovai, neturėdami Savivaldybės administracijos direktoriaus rašytinio sutikimo, priėmė sprendimus dėl ilgalaikio materialiojo turto nurašymo;

9.6. ilgalaikis turtas neteisingai priskirtas tam tikrai turto grupei ir dėl to neteisingai skaičiuojamas nusidėvėjimas. Skiriamas nepakankamas dėmesys įstaigos patikėjimo teise valdomo turto apsaugai;

9.7. Savivaldybės administracija nesiėmė reikšmingų veiksmų, taisant ankstesnių auditų metu nustatytas klaidas vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaitoje: kelių inventorizacija atlikta formaliai, kai tuo tarpu 2018 m. turėjo būti atlikta pagal pakeistas Inventorizacijos taisykles; ne visi keliai (gatvės) yra užregistruoti buhalterinėje apskaitoje; kelių apskaitos kortelėse nenurodyti turto identifikavimui reikalingi duomenys; apskaitoje 3 gatvės užregistruotos 0,29 eurų verte.

10. Nustatyti teisės aktų pažeidimai **lėšų panaudojimo srityje** (Ataskaitos 4.1 ir 4.2 dalys):

10.1. esant garantiniam laikotarpiui, Administracija samdo kitus asmenis lifto per geležinkelį priežiūrai ir remontui. Be to, kyla abejonių dėl lifto tinkamumo mūsų klimato sąlygoms ir todėl jo eksploatacija yra sudėtinga ir pakankamai brangi. Neatliktas ekspertų vertinimas dėl lifto tinkamumo mūsų klimatui ar panašių dalykų;

10.2. tinkamai neišanalizavus esamos paslaugų teikėjo situacijos, buvo pasirašytos trišalės sutartys dėl apmokėjimo keitimo arba, vadovaujantis kitais dokumentais, buvo pervestos lėšos tretiesiems asmenims, dėl ko galėjo būti pažeisti kiti teisės aktai, reglamentuojantys įmonės statusą ir kreditorių teises.

11. Iki šiol galutinai neįsisavinta Finansų valdymo, apskaitos ir strateginio planavimo bei veiklos valdymo sistema LABBIS, nes pusė iš audituotų subjektų nedirba su visais programos moduliais (Ataskaitos 4.2 dalis).

12. Nepatvirtintas beviltiškų skolų pripažinimo, apskaitos ir nurašymo tvarkos aprašas, kuriame būtų nustatyta vieninga tvarka, ir jos turėtų laikytis visos savivaldybės biudžetinės įstaigos (Ataskaitos 4.2 dalis).

6. Rekomendacijos

Atsižvelgiant į tai, kad rekomendacijos dėl aukščiau nustatytų neatitikimų buvo pateiktos atliekant auditus atitinkamuose subjektuose (žr. Ataskaitos 4 priedą), šioje audito ataskaitoje Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriui rekomenduojame:

1. Atsižvelgiant į tai, kad, vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (Savivaldybės biudžetinių įstaigų, Savivaldybės išdo ir kitų Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys) rengia Savivaldybės administracija, įpareigoti biudžetinės įstaigos Renavo dvaro sodybos vadovybę, vadovaujantis 16-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“ reikalavimais, apskaityti jos valdomoje teritorijoje esantį biologinį turtą.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. Ataskaitos 5 priedą).

Savivaldybės kontrolierė

Alma Karvelienė

Vyriausioji specialistė

Dalia Balčiūnienė

PRIEDAI

Audito ataskaitos
 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų
 konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės
 biudžeto ir turto naudojimo finansinio (teisėtumo)
 audito rezultatų“
 1 priedas

Subjektų, kuriuose atlikti finansiniai ir teisėtumo auditai, s a r a š a s

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Subjektas</i>	<i>Subjekto vadovas</i>	<i>Subjekto apskaitą tvarkantis asmuo</i>
1.	Savivaldybės išdas	B.Kryžius	L.Rekašienė
2.	BĮ Mažeikių rajono savivaldybės administracija	B.Kryžius	A.Pocius
3.	BĮ lopšelis-darželis „Saulutė“	Z.Petkuvienė	D.Borusienė
4.	BĮ Sporto mokykla	A.Pocevičius	A.Jonušienė
5.	BĮ Socialinių paslaugų tarnyba	Z.Jonauskienė	D.Žukauskienė
6.	BĮ Moksleivių namai	R.Jurgaitienė	Ž.Zakatova
7.	BĮ Pedagoginė psichologinė tarnyba	J.Radeckienė	I.Riaukienė
8.	BĮ Tirkšlių kultūros centras	L.Žalimas	R.Raustė
9.	BĮ Sedos darželis	B.Radavičienė	R.Sungailienė
10.	BĮ Ruzgų pagrindinė mokykla	L.Raišutytė	D.Bukontienė
11.	BĮ Viešoji biblioteka	A.Bernotienė	O.Guzulaitienė
12.	VšĮ Mažeikių ligoninė	A.Lidžius	D.Monstavičienė

Audito ataskaitos
„Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų
konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės
biudžeto ir turto naudojimo finansinio (teisėtumo)
audito rezultatų“
2 priedas

**Mažeikių rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys
Mažeikių rajono savivaldybės administracija**

1. 167401115 BĮ Mažeikių rajono socialinių paslaugų tarnyba
2. 191815364 BĮ Mažeikių choreografijos mokykla
3. 190196336 BĮ Mažeikių dailės mokykla
4. 293108310 BĮ Mažeikių darželis - mokykla "Kregždutė"
5. 190176796 BĮ Mažeikių Gabijos gimnazija
6. 190985634 BĮ Mažeikių "Jievaro" pagrindinė mokykla
7. 190160653 BĮ Mažeikių Kalnėnų pagrindinė mokykla
8. 191814981 BĮ Mažeikių Kazimiero Jagmino pradinė mokykla
9. 191653364 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Berželis"
10. 190160315 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Bitutė"
11. 190157333 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Eglutė"
12. 191650788 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Gintarėlis"
13. 190160849 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Linėlis"
14. 190158969 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Žilvitis"
15. 191650592 BĮ Mažeikių lopšelis-darželis "Buratinas"
16. 191650635 BĮ Mažeikių lopšelis-darželis "Delfinas"
17. 191814643 BĮ Mažeikių lopšelis-darželis "Pasaka"
18. 190157148 BĮ Mažeikių lopšelis-darželis "Saulutė"
19. 190176643 BĮ Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazija
20. 190192462 BĮ Mažeikių moksleivių namai
21. 190193379 BĮ Mažeikių moksleivių techninės kūrybos centras
22. 188208984 BĮ Mažeikių muziejus
23. 167212381 BĮ Mažeikių rajono nakvynės namai
24. 190163763 BĮ Mažeikių Pavasario pagrindinė mokykla
25. 190173152 BĮ Mažeikių r. Balėnų pagrindinė mokykla
26. 190173490 BĮ Mažeikių r. Krakių pagrindinė mokykla
27. 190173871 BĮ Mažeikių r. Pikelių pagrindinė mokykla
28. 190175160 BĮ Mažeikių r. Ruzgų pagrindinė mokykla
29. 190161374 BĮ Mažeikių r. Sedos darželis
30. 190161755 BĮ Mažeikių r. Tirkšlių darželis "Giliukas"
31. 190176839 BĮ Mažeikių r. Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio pagrindinė mokykla
32. 190176458 BĮ Mažeikių r. Užlieknės pagrindinė mokykla
33. 190441216 BĮ Mažeikių r. Viekšnių lopšelis-darželis "Liepaitė"
34. 191819576 BĮ Mažeikių r. Viekšnių Vinco Deniušio meno mokykla
35. 191815211 BĮ Mažeikių r. Žemalės pradinė mokykla
36. 190191894 BĮ Mažeikių r. Židikų Marijos Pečkauskaitės gimnazija
37. 303100432 BĮ Mažeikių rajono Auksūdžio mokykla-daugiafunkcinis centras
38. 300603866 BĮ Mažeikių rajono Laižuvos kultūros centras
39. 300077156 BĮ Mažeikių rajono pedagoginė psichologinė tarnyba
40. 303212367 BĮ Mažeikių rajono Renavo dvaro sodyba
41. 167371234 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės administracija
42. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Mažeikių seniūnija
43. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Laižuvos seniūnija
44. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Mažeikių apylinkės seniūnija
45. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Reivyčių seniūnija

46. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Sedos seniūnija
47. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Šerkšnėnų seniūnija
48. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Tirkšlių seniūnija
49. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Viekšnių seniūnija
50. 167371234 BĮ filialas Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Židikų seniūnija
51. 167371234 BĮ skyrius Mažeikių rajono savivaldybės administracijos socialinės paramos skyrius
52. 188666946 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
53. 190300048 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės kultūros centras
54. 190196674 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės viešoji biblioteka
55. 303189089 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
56. 300604014 BĮ Mažeikių rajono Sedos kultūros centras
57. 190164331 BĮ Mažeikių rajono Sedos Vytauto Mačernio gimnazija
58. 300603930 BĮ Mažeikių rajono Šerkšnėnų kultūros centras
59. 303226783 BĮ Mažeikių rajono Šerkšnėnų mokykla-daugiafunkcinis centras
60. 300603720 BĮ Mažeikių rajono Tirkšlių kultūros centras
61. 166925677 BĮ Mažeikių rajono ugniagesių komanda
62. 300603880 BĮ Mažeikių rajono Ūrvikių kultūros centras
63. 190448495 BĮ Mažeikių rajono Viekšnių gimnazija
64. 300603962 BĮ Mažeikių rajono Viekšnių kultūros centras
65. 300603827 BĮ Mažeikių rajono Židikų kultūros centras
66. 190158435 BĮ Mažeikių Senamiesčio pagrindinė mokykla
67. 190176981 BĮ Mažeikių Sodų pagrindinė mokykla
68. 190192996 BĮ Mažeikių sporto mokykla
69. 300556014 BĮ Mažeikių švietimo centras
70. 290160120 BĮ Mažeikių "Ventos" progimnazija
71. 190194470 BĮ Mažeikių Vytauto Klovos muzikos mokykla
72. 191814796 BĮ Mažeikių "Vyturio" pradinė mokykla
73. 191814839 BĮ Mažeikių "Žiburėlio" pradinė mokykla
74. 304405337 BĮ Bendruomeninis pagalbos vaikams centras
75. 304405312 BĮ Plinkšių globos namai

Audito ataskaitos
„Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų
konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės
biudžeto ir turto naudojimo finansinio (teisėtumo)
audito rezultatų“
3 priedas

**Mažeikių rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys
Mažeikių rajono savivaldybės administracija**

1. 304405337 BĮ Bendruomeninis pagalbos vaikams centras
2. 167401115 BĮ Mažeikių rajono socialinių paslaugų tarnyba
3. 191815364 BĮ Mažeikių choreografijos mokykla
4. 190196336 BĮ Mažeikių dailės mokykla
5. 293108310 BĮ Mažeikių darželis - mokykla "Kregždutė"
6. 190176796 BĮ Mažeikių Gabijos gimnazija
7. 190985634 BĮ Mažeikių "Jievaro" pagrindinė mokykla
8. 190160653 BĮ Mažeikių Kalnėnų pagrindinė mokykla
9. 191814981 BĮ Mažeikių Kazimiero Jagmino pradinė mokykla
10. 190157333 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Eglutė"
11. 191650788 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Gintarėlis"
12. 191653364 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Berželis"
13. 190160315 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Bitutė"
14. 191650592 BĮ Mažeikių lopšelis-darželis "Buratinas"
15. 191650635 BĮ Mažeikių lopšelis-darželis "Delfinas"
16. 190160849 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Linėlis"
17. 191814643 BĮ Mažeikių lopšelis-darželis "Pasaka"
18. 190157148 BĮ Mažeikių lopšelis-darželis "Saulutė"
19. 190158969 BĮ Mažeikių lopšelis - darželis "Žilvitis"
20. 190176643 BĮ Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazija
21. 190192462 BĮ Mažeikių moksleivių namai
22. 190193379 BĮ Mažeikių moksleivių techninės kūrybos centras
23. 188208984 BĮ Mažeikių muziejus
24. 190163763 BĮ Mažeikių Pavasario pagrindinė mokykla
25. 190173152 BĮ Mažeikių r. Balėnų pagrindinė mokykla
26. 190173490 BĮ Mažeikių r. Krakių pagrindinė mokykla
27. 190173871 BĮ Mažeikių r. Pikelių pagrindinė mokykla
28. 190175160 BĮ Mažeikių r. Ruzgų pagrindinė mokykla
29. 190161374 BĮ Mažeikių r. Sedos darželis
30. 190161755 BĮ Mažeikių r. Tirkšlių darželis "Giliukas"
31. 190176839 BĮ Mažeikių r. Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio pagrindinė mokykla
32. 190176458 BĮ Mažeikių r. Užlieknės pagrindinė mokykla
33. 190441216 BĮ Mažeikių r. Viekšnių lopšelis-darželis "Liepaitė"
34. 191819576 BĮ Mažeikių r. Viekšnių Vinco Deniušio meno mokykla
35. 191815211 BĮ Mažeikių r. Žemalės pradinė mokykla
36. 190191894 BĮ Mažeikių r. Židikų Marijos Pečkauskaitės gimnazija
37. 303100432 BĮ Mažeikių r. Auksūdžio mokykla-daugiafunkcinis centras
38. 300603866 BĮ Mažeikių r. Laižuvos kultūros centras
39. 167212381 BĮ Mažeikių rajono nakvynės namai
40. 300077156 BĮ Mažeikių r. pedagoginė psichologinė tarnyba
41. 303212367 BĮ Mažeikių r. Renavo dvaro sodyba
42. 167371234 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės administracija
43. M30I Mažeikių rajono savivaldybės išdas
44. 188666946 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
45. 190300048 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės kultūros centras

46. 190196674 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės viešoji biblioteka
47. 303189089 BĮ Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
48. 300604014 BĮ Mažeikių rajono Sedos kultūros centras
49. 190164331 BĮ Mažeikių rajono Sedos Vytauto Mačernio gimnazija
50. 300603930 BĮ Mažeikių rajono Šerkšnėnų kultūros centras
51. 303226783 BĮ Mažeikių rajono Šerkšnėnų mokykla-daugiafunkcinis centras
52. 300603720 BĮ Mažeikių rajono Tirkšlių kultūros centras
53. 166925677 BĮ Mažeikių rajono ugniagesių komanda
54. 300603880 BĮ Mažeikių rajono Ūrvikių kultūros centras
55. 190448495 BĮ Mažeikių rajono Vieکشnių gimnazija
56. 300603962 BĮ Mažeikių rajono Vieکشnių kultūros centras
57. 300603827 BĮ Mažeikių rajono Židikų kultūros centras
58. 190158435 BĮ Mažeikių Senamiesčio pagrindinė mokykla
59. 190176981 BĮ Mažeikių Sodų pagrindinė mokykla
60. 190192996 BĮ Mažeikių sporto mokykla
61. 300556014 BĮ Mažeikių švietimo centras
62. 290160120 BĮ Mažeikių "Ventos" progimnazija
63. 190194470 BĮ Mažeikių Vytauto Klovos muzikos mokykla
64. 191814796 BĮ Mažeikių "Vyturio" pradinė mokykla
65. 191814839 BĮ Mažeikių "Žiburėlio" pradinė mokykla
66. 304405312 BĮ Plinkšių globos namai
67. 300669649 VšĮ Mažeikių greitosios medicinos pagalbos centras
68. 166913899 VšĮ Mažeikių ligoninė
69. 166913931 VšĮ Mažeikių pirminės sveikatos priežiūros centras
70. 166914086 VšĮ Sedos pirminės sveikatos priežiūros centras

Audito ataskaitos
 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų
 ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo
 finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
 4 priedas

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos raštai įstaigoms dėl audito rezultatų

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Įstaigos pavadinimas</i>	<i>Rašto/ ataskaitos data</i>	<i>Rašto/ ataskaitos Nr.</i>	<i>Teiktų rekomendacijų skaičius</i>	<i>Įgyvendintų rekomendacijų skaičius</i>	<i>Ataskaitose pateiktų rekomendacijų skaičius</i>
1.	Savivaldybės administracija	2018-10-15	KT8-91	3	3	
		2019-07-11	KT9-23			11
2.	Mažeikių seniūnija	2019-07-11	KT9-23			3
3.	Socialinių paslaugų tarnyba	2018-12-13	KT8-119	3	3	
		2019-01-15	KT8-6	2	1	
		2019-02-08	KT8-12	4	4	
		2019-06-20	KT9-18			1
4.	Lopšelis-darželis „Saulutė“	2018-11-22	KT8-109	1	1	
		2019-03-22	KT8-20	1	1	
5.	Sporto mokykla	2018-12-10	KT8-117	1		
		2019-03-25	KT8-23	1	1	
		2019-06-13	KT9-6			1
6.	Tirkšlių kultūros centras	2018-12-21	KT8-120	4	3	
		2019-02-07	KT8-11	1	1	
		2019-02-11	KT8-15	3	2	
		2019-04-11	KT8-33	1	1	
		2019-06-17	KT9-12			2
7.	Moksleivių namai	2018-12-03	KT8-116	1	1	
		2019-04-11	KT8-32	2	2	
8.	Viešoji biblioteka	2019-01-15	KT8-5	1		
		2019-05-07	KT8-38	2	2	
		2019-06-18	KT9-14			5
9.	Ruzgų pagrindinė mokykla	2018-12-31	KT8-122	4	3	
		2019-06-19	KT9-16			6
10.	Pedagoginė psichologinė tar.	2018-12-10	KT8-118	2	2	
		2019-02-04	KT8-10	1	1	
		2019-03-25	KT8-22	2	2	
	VISO:			40	34	29

Audito ataskaitos
 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
 5 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Rekomendacija</i>	<i>Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija</i>	<i>Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės</i>	<i>Rekomendacijos įgyvendinimo terminas</i>
1.	Atsižvelgiant į tai, kad, vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį rengia Savivaldybės administracija, įpareigoti biudžetinės įstaigos Renavo dvaro sodybos vadovybę, vadovaujantis 16-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Biologinis turtas ir mineraliniai išteklių“ reikalavimais, apskaityti jos valdomoje teritorijoje esantį biologinį turtą.	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Parengti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą, kuriuo įpareigoti Renavo dvaro sodybos vadovą apskaityti programoje LABBIS jos valdomoje teritorijoje esantį biologinį turtą	2019-12-31
2.	Atlikti kelių ir gatvių inventorizaciją pagal 2017-12-20 patikslintas Inventorizacijos taisykles ir priimti sprendimus dėl tikslinimo (apskaitos ar Kelių sąrašo ir atitinkamai Vietinės reikšmės automobilių kelių statistinės ataskaitos)	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	1.Parengti kelių ir gatvių vertės skaičiavimo tvarką 2.Sudaryti darbo grupę, kuri atliktų kelių ir gatvių inventorizaciją ir priimtų sprendimus dėl tikslinimo (apskaitos ar Kelių sąrašo ir atitinkamai Vietinės reikšmės automobilių kelių statistinės ataskaitos)	2019-12-31
3.	Užtikrinti lėšų planavimą kelių ir gatvių techninei inventorizacijai/kadastriniams matavimams atlikti ir jų įregistravimui Nekilnojamojo turto registre	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Numatyti lėšas Infrastruktūros objektų plėtros, priežiūros ir modernizavimo programoje (LAKD ir Savivaldybės biudžeto), kad būtų užtikrintas kelių techninės inventorizacijos ir teisinės registracijos ilgalaikio plano vykdymas, patvirtintas Administracijos direktoriaus 2017-03-24 įsakymu Nr. A1-548	Kasmet tvirtinant programą

4.	Užtikrinti, kad Administracijos apskaita būtų tvarkoma informacinėje sistemoje	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Kreiptis į informacinės programos kūrėją dėl finansinio turto apskaitos modulio funkcijos užtikrinimo	2019-08-31
5.	Užtikrinti, kad asmenys, vykdantys viešuosius pirkimus, kreiptų didesnę dėmesį į techninių specifikacijų sudarymą, kad jose būtų aiškiai nurodytos paslaugų teikimo vietos ir apimtys	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Įpareigoti viešųjų pirkimų iniciatorius, kad techninėse specifikacijose būtų aiškiai nurodytos paslaugų teikimo vietos ir apimtys	2019-09-30
6.	Peržiūrėti ir patikslinti Mažeikių miesto valomų ir šienaujamų plotų apimtis, suskirstant juos prioritetine tvarka	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Sudaryti darbo grupę ir pateikti tvirtinti Savivaldybės tarybai valomus ir šienaujamus plotus	2019-09-30
7.	Keičiant sutarties sąlygas, t. y. paslaugos teikėjui prašant pasirašyti trišales sutartis dėl apmokėjimo keitimo ar pateikiant kitus dokumentus, gerai išanalizuoti esamą teikėjo situaciją ir užtikrinti, kad nebūtų pažeidžiami kiti teisės aktai, reglamentuojantys įmonės statusą ir kreditorių teises	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Kiekvienu kreipimosi dėl sutarties keitimo atveju, išanalizuoti esamą teikėjo situaciją ir užtikrinti, kad nebūtų pažeidžiami kiti teisės aktai, reglamentuojantys įmonės statusą ir kreditorių teises	Nuolat
8.	Atlikti dokumentų analizę, vertinant pirminius lifto įsigijimo dokumentus, garantinį laikotarpį kokybės ir eksploataavimo atžvilgiu, patirtas ir būsimas (nupirkta) remonto pabaigų išlaidas ir išanalizuoti ar nebūtų racionaliau įsigyti naują liftą.	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Sudaryti darbo grupę ir atlikti tyrimą	2019-12-31
9.	Įpareigoti Inventorizacijos komisiją, atliekant metinę inventorizaciją, vertinti Nebaigtos statybos objektų vertę ir, esant turto nuvertėjimo požymiams, nustatyti turto atsiperkamąją vertę	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	1.Projektų vadovams imtis veiksmų sukurti turto vienetus arba nurašyti į sąnaudas objektus iš Nebaigtos statybos sąskaitos registro 2. Atliekant metinę inventorizaciją, kartu su projektų vadovais, vertinti Nebaigtos statybos objektų vertę ir, esant turto nuvertėjimo požymiams, nustatyti turto atsiperkamąją vertę	2019-12-31
10.	Parengti ir teikti Savivaldybės tarybai patvirtinti beviltiškų skolų pripažinimo, apskaitos ir nurašymo tvarkos aprašą, kuriame būtų nustatyta vieninga tvarka, kurios turėtų laikytis ne tik Savivaldybės	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Parengti ir teikti Savivaldybės tarybai patvirtinti beviltiškų skolų pripažinimo, apskaitos ir nurašymo tvarkos aprašą	2019-09-30

	administracija, bet ir kitos savivaldybės biudžetinės įstaigos			
11.	Įpareigoti atsakingus darbuotojus analizuoti beviltiškų skolų susidarymo priežastis ir dėti pastangas, kad būtų išvengta beviltiškų skolų, taip pat imtis visų įmanomų teisėtų priemonių skoloms išieškoti ir joms sumažinti	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Įpareigoti atsakingus darbuotojus analizuoti beviltiškų skolų susidarymo priežastis, vadovaujantis teisės aktais, vykdyti skolų išieškojimą.	Nuolat
12.	Įvertinti pagal audito ataskaitoje nurodytus dalykus Mažeikių seniūnijos seniūno bei kitų Administracijos atsakingų darbuotojų veiksmus dėl aplaidžiai atliktų pareigų	Mažeikių rajono savivaldybės administracija	Įvertinti pagal audito ataskaitoje nurodytus dalykus atsakingų darbuotojų veiksmus ir atlikti tarnybinį tyrimą	2019-09-30
13.	Įvertinti asmenų, nepakankamai vykdžiusių sutarčių kontrolę, veiksmus ir įpareigoti paskirtus atsakingais už sutarčių vykdymo kontrolę, tinkamai vykdyti pavestus įpareigojimus	Mažeikių seniūnija	Įvertinti pavaldžių darbuotojų veiksmus ir įpareigoti ateityje atsakingai vykdyti sutarčių kontrolę	2019-09-30
14.	Išanalizuoti bioskaidžių atliekų surinkimo paslaugos kainas ir ieškoti skaidresnių būdų paslaugai apmokėti	Mažeikių seniūnija	Kartu su viešųjų pirkimų komisijos nariais ieškoti tinkamiausio kainos nustatymo būdo	2019-09-30
15.	Užtikrinti, kad, teikiant paraiškas viešajam pirkimui atlikti, būtų išanalizuota ir įvertinta ar nesidubliuoja perkama paslauga su jau teikiama, ar nesutampa paslaugų teikimo vietos	Mažeikių seniūnija	Ruošiant naujus viešųjų pirkimų dokumentus, išanalizuoti sudarytus sandorius dėl panašių paslaugų pirkimo ir paslaugų teikimo vietų	Nuolat
16.	Užtikrinti, kad visos apskaitos sritys būtų tvarkomos naudojant buhalterinės apskaitos informacinę sistemą LABBIS	Ruzgų pagrindinė mokykla	Įpareigoti asmenis, tvarkančius buhalterinę apskaitą, naudoti programą LABBIS	2019-12-31
17.	Atsižvelgiant į tai, kad pažeisti viešųjų pirkimų teisės aktai, rekomenduojame nutraukti šiuo metu galiojančią pirkimo - pardavimo sutartį su Elektrum Lietuva, UAB ir atlikti naujas viešųjų pirkimų procedūras	Ruzgų pagrindinė mokykla	Nutraukti elektros pirkimo sutartį ir atlikti naujas pirkimo procedūras	2019-12-31
18.	Sudaryti sąlygas, kad viešuosius pirkimus vykdantys asmenys keltų kvalifikaciją	Ruzgų pagrindinė mokykla	Įpareigoti atsakingus už viešuosius pirkimus išklausti seminarą	2019-12-31
19.	Visą įstaigos nekilnojamąjį turtą apskaityti pagal 12-ojo VSAFAS "Ilgalaikis materialusis turtas" reikalavimus, t. y. pagal atskirus turto vienetų bei, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, perskaiciuoti jo nusidėvėjimą	Ruzgų pagrindinė mokykla	Nekilnojamąjį turtą išskaidyti į atskirus turto vienetų	2019-12-31
20.	Visam ilgalaikiam turtui nustatyti likvidacines vertes, suteikti	Ruzgų pagrindinė mokykla	Visam ilgalaikiam turtui, nustatyti	2019-12-31

	inventorinius numerius, o ilgalaikio turto apskaitos korteles užpildyti vadovaujantis Mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtinto Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašo nuostatomis		likvidacines vertes, suteikti inventorinius numerius, kortelėse nurodyti visus reikalaujamus duomenis	
21.	Visam ilgalaikiam turtui, nustatysime likvidacines vertes, suteiksime inventorinius numerius, kortelėse nurodysime visus reikalaujamus duomenis	Ruzgų pagrindinė mokykla	Nurodytą turtą pergrupuoti ir perskaičiuoti jo nusidėvėjimą	2019-12-31
22.	Užtikrinti, kad visos apskaitos sritys būtų tvarkomos naudojant buhalterinės apskaitos informacinę sistemą LABBIS	Mažeikių rajono socialinių paslaugų tarnyba	Įpareigoti vyr. buhalterę apskaitą tvarkyti programoje LABBIS	2019-12-31
23.	Imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų užtikrinta patikėjimo teise valdomo turto apsauga.	Sporto mokykla	Kreipėmės į Savivaldybės administraciją dėl leidimo sargo pareigybei įsteigti ir priklausomai nuo atsakymo, steigti sargo pareigybę arba pirkti turto apsaugos paslaugą.	2019-12-31
24.	Užtikrinti, kad visos apskaitos sritys būtų tvarkomos naudojant buhalterinės apskaitos informacinę sistemą LABBIS	Tirkšlių kultūros centras	Įpareigoti vyr. buhalterę apskaitą tvarkyti LABBIS sistemoje	2019-12-31
25.	Sudaryti sąlygas, kad viešuosius pirkimus vykdantys asmenys keltų kvalifikaciją	Tirkšlių kultūros centras	Įpareigoti atsakingus už viešuosius pirkimus išklaudyti seminarą	2019-12-31
26.	Užtikrinti, kad visos apskaitos sritys būtų tvarkomos naudojant buhalterinės apskaitos informacinę sistemą LABBIS	Viešoji biblioteka	Įpareigoti asmenis, tvarkančius buhalterinę apskaitą, naudoti programą LABBIS	2019-12-31
27.	Negyvenamasis patalpas - butą ir ūkinį pastatą, esančias adresu Konstantino Pliaterio g. 26, Plinkšių k., apskaityti pagal 12-ojo VSAFAS "Ilgalaikis materialusis turtas" reikalavimus, t. y. pagal atskirus turto vienetus	Viešoji biblioteka	Nurodytą turtą apskaityti pagal atskirus turto vienetus	2019-12-31
28.	Visam ilgalaikiam turtui nustatyti likvidacines vertes, patikslinti inventorinius numerius, o ilgalaikio turto apskaitos korteles užpildyti vadovaujantis Bibliotekos direktoriaus įsakymu patvirtinto Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašo nuostatomis	Viešoji biblioteka	Peržiūrėti visą ilgalaikį turtą, nustatyti likvidacines vertes, kortelėse nurodyti visus reikalaujamus duomenis	2019-12-31
29.	Siekiant užtikrinti teisingą duomenų pateikimą finansinėse ataskaitose,	Viešoji biblioteka	Peržiūrėti ir, esant reikalui, atlikti ilgalaikio	2019-12-31

	atlikti nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų perskaičiavimą pagal galiojančius teisės aktus		turto amortizacijos ir nusidėvėjimo perskaičiavimus	
30.	Ilgalaikį materialųjį turta - skulptūrą „Laisvam žodžiui“ iš kilnojamųjų kultūros vertybių turto grupės iškelti į kito ilgalaikio materialiojo turto grupę	Viešoji biblioteka	Nurodytą turta pergrupuoti	2019-12-31